

# ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

**Dr. STAUBER JÁNOS**

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Trih. Arad.

ARAD. ANUL 55. No. 55.

1940. március 9., szombat.

Redactor responsabil:

**SZ. JAKAB GEZA**

## A néma város

Irtó: Márai Sándor

Török újságírók a francia hadvezetőség engedélyével bejárták és leirták a néma várost, a kiürített Straszburot. Magyar lapban olvastam ezt a közleményt, s mintha látomásról adott volna hír valaki. Straszburot, ezt a német kulturájú várost, a háború első napjaiban kiürítették a francia hatóságok. „Kiürítették”, pontatlan szó: nem bízták az emberek kénye-kedvére, hogy aki fél, vagy akinek kényeimetlen, elmehet; a város minden lakosát vasútra és teherkocsikba rakták s elvitték őket az ország belsőjébe. Straszburot — Elzász fővárosa — a két világháború közötti rövid husz esztendőben hatalmasan fejlődött; a kiürítés pillanában kétszáz ezer ember élt itt. Ez a kétszáz ezer ember, a csecsemőkötő az aggyastánokig, vezényszóra elhagyta otthonát. A város, — a legszebb német, vagy a legszebb francia városok egyike, ahogy akarják, — várja sorsát. Ember nélkül, lakók nélkül, az éjteljes jégcsékelyebb jeje nélkül. Straszburoban nincsen katonaság. Straszburo negyedőrára van a német határtól, a német nehéz tűzérő, ha akarja, félóra alatt porrá lőheti ezt az ezeréves, büszke emberi lakóhelyet, gyönyörű Dómjával, gótikus házaiával, egy nagy emberi közösség minden igényességével és dusan felszerelt palotáival, Straszburot, — úgy lehet — holnap délután öt óra van még, hat óra már nincs. A gyakorlatban ezt meg lehet csinálni. Az ágyuk pontosan célba vették Straszburot. Mindössze ezer tábori csendőr maradt a halott városban, ezer csendőr vigyáz az elköltözött, kétszáz ezer straszburi polgár vagyonára, házaira, ingóságaira.

Igy él Straszburot, öt hónapja. A franciák négy hét alatt végezték a kiürítéssel. A városból természetesen elvitték minden értéket, így a Dóm viág-hírű üvegfestményeit is; de magát a várost, felszerelési tárgyaival, bútoraiával, nem vihették el. Az emberek csak azt vihették magukkal, ami az élethez, vagy mesterségük folytatásához feltétlenül szükséges. Elvitték a pénzt, az ékszereket, de nem vették el a zongorát, a jégsekretyűt, a festményeket. A lakásokban változatlanul fennáll a kispolgári, vagy proletár, vagy nagypolgári életkeret; csak nincs, aki éljen benne. A város csaknem üzemképes e néma állapotban is; minden a helyén maradt, a Dóm, a kávéházak, a lakások, a vágóhid, az üzethelyiségek, a kórházak, hivatalok, minden, ami egy nagy és nagyműű városban évszázadokon át felgyűlt, kiépült, amit az újkorban hozzászereztek, szorgalommal, fellejtéssel, becsúszással, kapzsisággal, nagylelkűséggel. Ez mind a helyén maradt. Az emberek, akik tegnap még telesündörögtek, telelétek indulataikkal, vágyaikkal és reményeikkel e házakat, uccákat és tereket, most tengődnék valahol, messze otthonuktól, melyet talán soha nem látnak többé. S a holt városban ezer csendőr járja az uccákat, vigyáz az elköltözött holmijára, vigyáz arra, hogy holnap, vagy esztendőnk múltán, kétszáz ezer ember megtalálja a szegregakasztott lakáskulcsot, bemehessen a lakásokba, porolni, nagytakarítani, márhát vágni, könyveket olvasni, kávéházakban tereferélni, vigyáz, hogy a kórházakban gyógyítani, szerkesztőségekben írni kezdjenek, hogy minden a helyén maradjon, egy szeg ne vesszen el, hogy az élet csodálatos szerkezete még egyszer megindíthassa ezt a félelmetesen elvarázsolt és tetszhalottá igézet csodálatos keretet, a halott Straszburot. Vii-puri, ezer sebből vérezve, él még. Straszburo óvatosan lehunyt szeméit, megjárta a tetszhalottat. S lehet, hogy egy reggelre csakugyan meghal.

A néma város látomása messzesugárzik e háborús jelkéség kódében is. Mi történik itt?... Merre megy Európa, a világ?... Lehet, hogy lassan kihűljnek az emberi élet kemenciái, megmerevednek a tegnap még zakatoló, termelő, feltaláló,

## Finnország súlyos megpróbáltatás előtt

Svédország közvetít a béke helyreállítása érdekében megindult tárgyalások során. — Moszkva a háborút megelőző követeléseknél is súlyosabb feltételekhez köti a békét

### Helsinki még nem döntött

Amszterdam (Rador). A Telegraaf című kopenhágai lap jelentése szerint Finnország súlyos megpróbáltatások előtt áll. A lap egyébként megállapítja, hogy a svéd parlament külügyi bizottsága az utóbbi napokban több ülést tartott. Előfordult, hogy a külügyi bizottság naponta három-négy alkalommal is ülésezett. Teljes határozottsággal nem lehet azt állítani, hogy az üléseken nem voltak jelen a Finnországból érkezett bizottság tagjai is — írja cikkében a Telegraaf.

A Havas távirati ügynökség levelezője közli: Politikai körök lehetségesnek tartják, hogy az orosz — finn tárgyalásokat Moszkvában folytatják. Egyelőre azonban nem tudni, hogy a tárgyalásokat szombaton vagy vasárnap kezdik-e meg.

Ugyancsak a Havas-ügynökség közli, hogy a pénteki nap folyamán Stockholmban megerősítették, hogy Svédország közvetít az orosz — finn és orosz — Japán ellentétek ügyében. Svéd illetékes körök ezzel kapcsolatban megtagadnak minden felvilágosítást, nehogy a tárgyalások eredményét veszélyeztessék. A lenti két békeközvetítési ügyvel kapcsolatosan külföldre küldött tudósításokat szigorúan cenzurázzák és a telefonbeszélgetéseket, ha a lenti dolgokkal állnak összefüggésben, megszakítják. Svéd politikai körök nem ítlik, hogy Szovjetország nagyobb igényekkel lépett fel Finnországgal szemben, mint a háboru kitörése előtt.

### Finnország a döntő válaszuton

Helsinki (Rador). A finn haditudósítók jelentése szerint a szovjet hadsereg megtornázza áll Vii-puri előtt és az újabb támadások mind csődöt mondtak. Az orosz csapatok egyelőre abba hagyták az átkelési kísérleteket. A szovjet hadvezetőség most meggyőződhetett arról, hogy a Mannerheim-vonalat nem lehet hátulról megközelíteni. A szovjet repülők csütörtökön délután ismét bombázták Helsinki-t és ezuttal 50 halott és 200 sebesült maradt a finn főváros uccáin.

Csütörtökön este az atlanti hivatalos jelentést adták ki: A finn kormány tudomásul vette, hogy Szovjetországnak szándékában áll sokkal súlyosabb követeléseket előterjeszteni, mint az elmúlt ősszel. Ami e követelések részleteit illeti, arról pontos felvilágosítást adni még nem lehet.

A Messagero helsinki tudósítójának jelentése szerint diplomáciai körökben az utóbbi napokban erősen tartja magát az a hír, hogy a finn kormány angol és francia részről komoly biztosításokat kapott arra nézve, hogy a két nagyhatalom a közeljövőben csapatokat fog partra szállítani a skandináv térszerte. Valószínűleg ezen ígéretnek hatása alapján helyezkedik a finn kormány arra az álláspontra, hogy vissza fogja utasítani az orosz ultimátumot.

A Popolo di Roma helsinki-i tudósítója jelenté, hogy a finn fővárosban döntő tanácskozássok folynak. Moszkva és Berlin békét ajánl, míg

London és Páris a finnek önértékére való hivatkozással a végsőig tartó harcot tanácsolja. Stockholm és Osló ugyancsak a békés megoldás mellett foglaltak állást. A szövetséges hatalmak határozott ígéretet tettek arra nézve, hogy a legújabbabbban 15 ezer lengyel és 5000 szlovákiai önkéntest küldenek a finn harcokra. Francia tisztek vezetésével. Később újabb önkénteseket szállítanak, ezenkívül 200 repülőgépet és 200 légelhárító ágyú kiadását helyezték kiállításba. Politikai körökben úgy mondják, hogy a harc hevesége semmiben sem különbözik a diplomáciai tevékenység hevesességétől.

A Berlinske Tidende című lap értesülése szerint Németország meglepedéssel venné tudomásul az orosz — finn háború minél hamarabb történő befejezését.


A Politiken című lap berlini levelezője a felmerült békeközvetítéssel kapcsolatban ugyan-csak azt közli, hogy Németország szeretné ha megszüntesse a finn — orosz háború. A Wilhelmstrassen írja a lap, semmit sem tudnak arról az áhítolagos orosz ultimátumról, amelyet a tárgyalással kapcsolatban adott volna a szovjetkormány.

A Német Távirati Iroda oslói jelentése szerint az orosz és finn megbízottak tegnap közvetlen tárgyalásokat folytattak a békekötés lehetőségeiről.

élvőző, alkotó szerkezetek, s csend, komor csend terpeszkedik el a sötét és elhagyatott városok felett csend, amelyben csak a tábori csendőrök csizmáinak kopogása hallatszik, vagy egy tank zöreje, vagy egy ágyú kerekének dübörgése? Lehet. Varázsütésre, mint a mesében — förtelmes és érthetetlen mesében — meghal, a legszebb európai városok egyike s öt hónapja áll üresen az óriási díszlet, amely nem tud többé az életnek keretes színpada lenni. Brügge, a halott város, soha nem halt meg olyan igazán, mint Straszburot, az éjteljes jékedvű, szagos, sűrű vértől és szándéktól meleg fészke. Brügget elhagyta gögös szerejmese, a tenger, s az álmódó város azóta lassudott szívveréssel, halványan várja vissza a csodálatos kedvest, az élet és a végtelenség jelképét; Straszburot az emberek hagyták el, ez a riadt nyáj, a háború fekete viharfelhőjének árnyékában poroszkált el kétszáz ezer lehajtott fejű ember, s átadta a város

kulcsait, — ez alkalommal szöszerezte a kulcsokat, a kapukulcsot éppen úgy, mint a Wertheim-kulcsot — a végzetnek. Ismerősöm, aki nemrég gépkocsival utazott végig az Egyesült-Ajlamokon, meséli, hogy útközben ezer kilométeres napközi kocsizás után eszébe ilyen halott, modern városba értek; többszáz ezer lakos részére betonból, cementből, vasraverzből, márványból épített, kisebbfajta mefropolisba, ahol a házakban ott lógott még két emelet között a villanyos felvonó, csak éppen lakó és villany nem volt hozzá, s az egész város, közterével, sebiben hevenyészett cement-muzumával, palotáival, szökőkútjaival és bérházaival, tökéletesen üres volt, mert elhagyta — mint Brügget a tenger, — a másik hirtelen szertef, az olaj. Egy-egy oajmező körül felépülnek ilyen frögőlvárosok az Ajlamokban, s aztán, mikor az olaj elapad, a kalandorok, munkások, vállalkozók és csöcselék egy-

(Folytatás a 2-ik oldalon)



**Hamar akarsz férjhez menni?**  
— Igen...  
— Akkor játszd az Állami Sorsjátékon és gar-  
dag leszel. A többi azután már magától jön.  
MÁRCIUS 15. és 18.-án  
vannak az Állami Sorsjáték húzások!

**VÁSÁROLJON SORSJEGYEKET A**

**DACIA**

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Aradi főkelektor: **Aradi Általános Takarékpénztár Rt.**

(A vezércikk folytatása)

szerűen otthagyják az egész gyanús mindenséget a sivatagban, s rohannak tovább, Nyugat, vagy Dél felé, az arany, az olaj, a szén, vagy a koldulás felé; mindenesetre olyan tájak felé, ahol van mit rabolni, vagy koldulni. A végzet, közömbös és rettenegetes süvölésével, rájelhel e sebiben hevenyészett városokra, — de Straszburt másképpen épült mint az amerikai olaj-metropolisok. Straszburt évszázadok építették, rakták össze, gyűjtötték, faragták, nemzedékek és évszázadok ragasztották itt izlést és követ, remekművet és használati tárgyat, amíg Váro és Straszburt lett belőle. S most alszik, mint egy öreg, bölcs halott. Vár valamit, s a csendőrök vigyáznak.

Lehet, hogy ez a néma és halott város példa és jelkép akar jenni? Talán így alszik minden, amiért érdemes volt élni, s aminek gyűjtőneve ez volt:

Európa? Még nem dől össze, csak nincs már benne igazi élet. Az élet elment harcolni, támadni és védeni, amit lehet. A nagy keretek fennállnak még, csaknem sérteletlenül. Néha gondolnom kell a sötét és üres Straszburt. Ilyenkor látomást látok, polgári hadakat, melyek az élet fegyverével térnek vissza a kihűlt városokba, megindítják a villanyfejlesztő gépeket, bejegyeket fektetnek a kórházakba, a csapokból csobogni kezd a meleg víz, egy nő felsikolt, vajudni kezd és új polgárt szül a városnak, a házak ablakai megvilágosodnak, s egy költő valahol, egy frissiben felnyitott és szellőztetett ajtóban, lázas szemekkel és reszkető kezekkel írja e szavakat: "...és aztán élni kezdünk, békében, az emberi törvény szerint." Ez a látomás. De a valóság, egyelőre más: néma és sötét, mint Straszburt.

## Stockholmban dől el a finn-orosz béke sorsa

Amszterdam. (Rador.) A Havas-iroda jelenté: A Skandináv országokból érkezett hírek megerősítik azt a híradást, hogy Németország kísérletet tett a svéd közvetítés érdekében. Állítólag

*annak érdekében, hogy a Skandináv országokat erővesebb kezdeményezésre késztesse a megengedés szolgálatában, Berlin közölte volna, hogy a jövőben nem térhet Svédország segítségváltását Finnország javára az eddig megengedett mértékben.*

Más szóval Németország állítólag felszólította Svédországot, tegyen meg minden tőle telhetőt, hogy finn-orosz egyezmény jöjjön létre és hogy szüntessen be minden segítséget Finnország javára, ha nem akarja, hogy Németország katonailag avatkozzék be a szovjet oldalán.

Páris. (Rador.) A Havas-ügynökség a Stockholmban folvó közvetítési tárgyalásokról a következő jelentést közli: Stockholmban a közvetítő tárgyalások előkészületei egy héttel ezelőtt megindultak. A tárgyalásokra küldött finn megbízottak két nap előtt utaztak Stockholmba. A finn küldöttségben részt vesz Paasikivi és Vovana volt finn miniszter. Kivülük még két személyiség érkezett meg a svéd fővárosba. A jelentések megállapítják, hogy

*azoknak a szovjet előterjesztéseknek, a melyek a feltételek egy részét tartalmaznak, nincs ultimátum jellegű, finn körökben azonban úgy vélik, hogy az előterjesztett békefeltételek tovább mennek azoknál a feltételeknél, amelveket a finn kormány elfogadhatatlannak minősített a múlt év őszén letolt finn-orosz tárgyalások során.*

Berlin. (Rador.) A finn-orosz viszályban folyó békeközvetítő tevékenységről mind ellenmondóbb és homályosabb hírek érkeznek. A német távirati iroda Osloból érkezett jelentése szerint

*a finnek és az oroszok küldöttjei tegnap közvetlen tárgyaltak egymással a béke lehetőségeiről.*

A találkozás a svéd kormány közvetítésével jött létre. Svédország híre szerint erőfeszítéseket tett arra, hogy fegyverszünetet hozzon létre. Egyes helsinki hírek úgy tudják, hogy

*a finnek Anglia tansására szembehelyezkednek a közvetítő javaslatokkal.*

az egyik nagyobb svéd lap munkatársa

kérdést intézett a svéd külügyminisztérium magasrangú tisztviselőjéhez, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok az orosz békefeltételek, amelyeket a lapok közöltek. A külügyminiszteri tisztviselő válaszában figyelemzette a közönséget, hogy tanusítson óvatosságot az elterjesztett hírekkel szemben, mivel azok nagy részt célzatosak és pontatlanok.

Az angol és a francia sajtó szintén részletesen beszámol a közvetítési hírekről. Párisban azonban nem tudnak semmit arról az állítólagos ultimátumról, amelyet a szovjetkormány küldött volna a finn kormányhoz.

Stockholm. (Rador.) A „Socialdemokraten” című lapban a svéd népfrent elnöke cik-

## Tanner: „Sajnálom, nem folynak béketárgyalások Stockholmban!”

Koppenhága. A dán kormány az éjszaka folyamán betiltotta az összes sajtó telefonbeszélgetéseket a külföld felé. A Politiken értesülése szerint

Anglia és Franciaország állítólag felhívást intéz a svéd kormányhoz, hogy engedje meg az angol és francia csapatok átvonulását svéd területen.

A Nemzetközi Sajtótudósító koppenhága szerkesztőjének sikerült Tanner finn külügyminiszterrel telefonösszeköttetést kapnia. A külügyminiszter arra a kérdésre, hogy módjában van e megerősíteni az orosz békejavaslatok hírét, a következőket válaszolta:

— Sajnálom, de azt kell mondanom, hogy nem folynak béketárgyalások Stockholmban. Különbösen sem nyilatkozhatom még.

Tanner külügyminiszter nem volt hajlandó

## Az olasz-angol szénvita

Róma. (Rador.) Az olasz-angol szénvitával kapcsolatban az Information del Giorno olasz hírlaptudósító iroda a következőket közli:

— Az olasz hivatalos körök tartózkodást tanusítanak az olasz-angol szénvitával szemben. Az olasz hírlaptudósító iroda ezután közli a francia közvélemény állásfoglalását. Eszerint Franciaországban az az egyöntetű kívánság merült fel, hogy Róma és London ésszerű és igazságos megállapodást kössenek egymással a szénvitával kapcsolatban.

A „Deutsche Allgemeine Zeitung” írja, hogy a német szénhajó megrakott olasz hajók elkobzása nemcsak Olaszországot és a semleges államokat érintik, hanem Németországot is a legnagyobb mértékben. Anglia nem tartja tiszteltetben a zászmányolási jog előírását és hatalmas nyomást gyakorol céljai elérése érdekében. Ezek után bi-

ket írt az orosz- finn tárgyalásokkal kapcsolatban. Többek között megjegyzi, hogy *amennyiben az orosz kérések meghallgatásra találtnak, akkor a szovjet mindebizonytal eltekint Kuusinen kormányra hullatásától és elismeri a hivatalos finn kormányt.*

Szerinte minden Skandináv-államnak érdeke, hogy a megállapodás létrejöjjön és béke révén biztosítsák a szabad Finnország fennállását. A háború meghosszabbítása Svédországot olyan helyzet elé állítja, amelyből nehezen van kiút. Ha kényszerítve leszünk arra, hogy válasszunk, tudjuk, hogy népünk legkevesebb kilencvenkilenc százaléka melyik oldalra áll. Ugyanakkor viszont

*népünk kilencvenkilenc százaléka szeretne kikerülni ebből a tragikus helyzetből, melynek küszöbén állunk.*

Béke Oroszország és Finnország között a Skandináv államokra nézve azt is jelentené, hogy Finnország is semleges maradna a jövőben. Erre a reményre azonban nincs más, mint egy törekény alap és az orosz akarat, mely a tárgyalások során megnyilvánul még nem engedheti meg a hasonló eredményekre való várakozást.

## Cafolat Dietrich utjáról

A német távirati iroda hivatalosan jelenté: A külföldi lapok olyan cikkeket közöltek, hogy Dietrich német sajtófőnök Stockholmban tartózkodik, hogy ott előkészítse a finn-szovjet háborús viszály felszámolását. Hivatalos német körök szerint ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak és Dietrich sajtófőnök jelenleg is Berlinben tartózkodik.

## A magyar kormányelnök elismerése a finnekről és svédekről

Budapest. (Rador.) A községek országos kongresszusának megnyitása alkalmával Teleki gróf miniszterelnök beszédet mondott és leszögezte, hogy a mai súlyos viszonyok között a nemzet minden erejét az állam rendelkezésére kell, hogy bocsájtja. „Készen kell állnunk — mondotta — minden pillanatban minden eshetőségre.” A háború eseményeivel kapcsolatban ezeket jelentette ki:

„A kis államok is hozzájárultak az európai civilizációhoz és Európa legelsőrangúbb népeinek a finneket és a svédeket tartom.”

nyilatkozni, hogy mik az oroszok újabb követelése. A tudósító ezután Stockholmmal egyeztetett összeköttetésbe lépni, de a telefonközpontban kijelentették, hogy csütörtök délután 3 óra óta nem adhatnak ilyen kapcsolást. (Rador.)

Stockholm. (Rador.) A Dagligt Allehanda című lap munkatársa az amerikai lapokban megjelent állítólagos orosz békefeltételekkel kapcsolatban felvilágosítást kért a svéd külügyminisztertől, akitől azt kérte, hogy határozza meg ez ügyben Svédország szerepét is. A svéd külügyminiszter felhívta a közvélemény figyelmét arra, hogy a kérdéssel kapcsolatban elterjedt hírek túlzottak és pontatlanok.

## Behívták a 20 éves finn ifjakat

Helsinki. (Rador.) Csütörtökön behívták a 20 éves és pénteken a 19 éves ifjakat katonai szolgálathoz megkezdésére.

zonyosra vehető, hogy az angol-német konfliktus egész Európára ki fog terjedni.

Amszterdam. (Rador.) Hollandiában nagy fontosságot tulajdonítanak annak a ténynek, hogy a német repülőgépek a szénszállító hajókat bombázzák elsősorban. A német pilóták utasítást kaptak, hogy a New Castle kikötőből elinduló szénszállító hajókat semmisítsék meg, ami ellenintézkedés az angol blokáddal szemben. Németország meg akarja nehezíteni, illetve lehetetlenné akarja tenni a dél felé irányuló angol szénszállítást, hogy beigazolja, miszerint Anglia nem képes Olaszországot tengeri úton szénrel ellátni.

Másrészt a sziléziai szénrel való ellátás nagy nehézségekkel járna, mert a szénszállítványoknak a Brenneren át kellene haladnia és ez az egyetlen vonal, amely Németországot összeköti Olaszországgal.



## London békülékeny, de hajthatatlanul kitart az ostromzár mellett

London. (Rador.) Az olasz tiltakozó jegyzékre adandó válasz már majdnem teljesen elkészült. A válasz békülékeny hangú és nyitva hagyja az aítót a további tárgyalások számára.

Róma. Az angol—olasz szénvitával kapcsolatban a Popolo di Roma lapjának tudósítója jelenti, hogy a tiltakozó jegyzékre az angol választ csak egy hét múlva adják át. A késedelmet azzal indokolják, hogy az olasz jegyzék rendkívül fontos kérdéseket érint, amelyeket beható tanulmányozás tárgyává tesznek. Az angol kormány most tanulmányozza azt a kérdést, mi-

képpen lehet megakadályozni, hogy a szigorított blokád következtében az olasz ipar és kereskedelem súlyos károkat ne szenvedjen. Remélik, hogy néhány nap alatt megoldás jön létre ebben a kérdésben, de a blokád ügyében Anglia hajthatatlan marad.

Szofia. (Rador.) A Pernik nevű bolgár bányavállalat nagymennyiségű szén szállításra kötött egyezményt az olasz kormánnyal. A bolgár állam bányákból rövidesen 100 ezer tonna szenet szállítanak Olaszországba.

## Két német gép harca egy nagyobb angol légitájjal

London. (Rador.) Csütörtökön este két német repülőgépet több angol repülőgép megtámadott az angol partok közelében. Az egyik német gép a víz szintjére közelébe ereszkedett, azután majdnem összeütközött az öt üldöző egyik angol géppel. Utána hirtelen a magashoz tört és a ködben eltűnt. A másik német gépet öt angol repülőgép vette üldözébe és elkergette az angol partok közeléből.

## Megelénkült az élet a nyugati fronton

Berlin. (Rador.) A DNB. az alábbiakban közli a német legfelsőbb hadvezetőség jelentését: A nyugati fronton erős előrségi tevékenység volt, amely során az ellenség előrségi Forth több összetűzés volt. Az egyik német előrségi Forthtól nyugatra egy francia gépjegyet zsákmányolt, egy olyan harc után, amelyben a németeknek nem volt veszteségük, a franciák viszont veszteséget szenvedtek Weiler közelében erős tüzelés volt a német és francia előrsők között. Ennek során két német és francia előrsőt március 6-áról 7-re virradó éjszaka német gépek felderítést végeztek Anglia keleti partjai mentén. A német repülőgépek visszatértük alkalmával öt angol hajót részben elsüllyesztettek, részben erősen megrongáltak, annak ellenére, hogy a légelhárító ágyuk heves tüz alá vették a német gépeket, amelyek üldözésére angol vadászgépek is felszálltak. Március 8-án virradó éjszaka angol gépek elszálltak Németország nyugati és északi részei fölé. Az angol gépek egy része egy semleges állam területe fölé is elrepült. Március 8-án virradó éjszaka a német gépek ugyancsak felkeresték Anglia keleti partjait és értékes megfigyelésekkel tértek vissza. A repülőgépek bombát dobtak le több hajóra, amelyek közül többet megrongáltak, vagy elsüllyesztettek. A német gépek sértetlenül tértek vissza. Egy német gép, amely Skócia északi partjain végzett felderítést, elvesztettnek tekinthető.

## Az angol légügyi miniszter egy német légitámadás eselyeiről

London. (Rador.) Sir Kingsley Wood légügyi miniszter az alsóház ülésén bejelentette, hogy az angol és francia repülőgépvártás hatalmas arányokban halad a fejlődés útján. A mikor a háború kitört, Németországban több repülőgépet állítottak elő, mint a szövetséges országokban. A helyzet mára azonban megváltozott. Ma Angliában és Franciaországban legalább is annyi repülőgépet gyártanak, mint Németországban. Minőség és használhatóság tekintetében az angol és francia gépek azonban felülmúlják a német gyártmányokét. Több új német típus súlyos csalódást keltett, mert ezek a gépek nem váltották be a hozzájuk fűzött várakozásokat. Majd a következőket hangzott:

— Számolnunk kell avval, hogy a német légi hadsereg általános támadást intéz Anglia ellen. Egy ilyen támadás esetére megtettük a kellő intézkedéseket. Anglia légvédelme a legjobban meg van szervezve és egy ellenünk intézett általános támadás súlyos kudarccal járna.

A két hét óta szakadatlanul tartó repüléseink, melyek során gépeink egész Németországot keresztül-kasul bejárták, kellőleg bebizonyították, hogy repülőgépeink előtt nincs semmi akadály, és hogy repülőgépeink szág szág is vérzik majd egy francia—angol általános légitámadás esetén. Majd megállapította a légügyi miniszter, hogy a háború kitörése óta ezer repülést végeztek angol és francia gépek Németország felett.

London. (Rador.) A légügyi miniszterium jelentése szerint csütörtök éjjel az angol katonai repülőgépek tovább folytatták őrző és felderítő repüléseiket mélyen az ellenség területe felett. A repülőgépek eljutottak

Lengyelország nyugati részéig és elhaladtak Posen város fölött. Ez volt az első eset amikor angol repülőgépek Lengyelország fölé érkeztek.

## Saját legénysége elsüllyesztett egy angol fogságba került német hajót

London. (Rador.) Az Uruguay 5486 tonnás német gőzöst egy angol hadihajó az Atlanti óceán északi részén feltartóztatta, mire a hajó legénysége elsüllyesztette. A hajó személyzetét megmentették.

## A törvényhozás két házának munkája

Fontos pénzügyi törvényjavaslatokat terjesztett a kormány a parlament elé

### Agglegényadót szavaztat meg a pénzügyminiszter

Bucuresti. A kamara mai ülése Vaida Voievod elnöklété alatt délután 4 óra 45 perckor kezdődött meg. Nistor kultuszminiszter felolvasta azt a rendelet-törvényt, amely intézkedik a külkereskedelmi miniszterium felelősségéről, melynek tudvalevőleg Cristu miniszter az irányítója. Utána felolvasta azt a rendelet-törvényt, mely elfogadja Radu jan propagandaminiszter lemondását és amely ugyanakkor intézkedik az új miniszter és államtitkár kijelölése fölött.

Alex. Vaida Voievod elnök indítványozza, hogy közfelkiáltással Radulescu Moiru professzort és Ciobanu Stefan ajelnökké válasszák meg. A kamara az indítványt közfelkiáltással elfogadja. Ezután a többi alelnöki javaslatokat tükös szavazással tölti be. Stan Ghitescu 77, V. Valcovici 66, Volcu Nitescu 63, V. Vrascanu 37 szavazatot kaptak. A jelöltek közül egyik sem szerepelt meg a többséget és ezért a szavazást a következő ülésen megismétlik.

Mitita Constantinescu felolvasta azt a törvényrendeletet, amely költségvetést kíséri és amely a rendkívüli pénzügyi intézkedésekre vonatkozik. A kamara megszavazta a sürgősséget. A Mitita Constantinescu által előterjesztett törvényjavaslatok a következők:

1. Költségvetési törvényjavaslatok.
2. Rendkívüli pénzügyi intézkedések az 1940—41-es költségvetési évre.
3. Az elmúlt évi költségvetésből az állam és magánosok között fennálló költségvetésbe iktatott és fennmaradt tartozások fejszámolásának javaslata.
4. Törvényjavaslat bizonyos közterhekre vonatkozóan, nemzetvédelmi célokra.
5. Az agglegények jövedelmére kirovandó illetékekről szóló tervezet.
6. Az 1940 április ejsejéig szóló adóamnesztia javaslat.
7. A külvárosok nemhasznált lakásainak adómentesítése.
8. A jogügyi iratokra alkalmazandó bélyegekről szóló törvény módosítása.
9. A kőolaj-termékek fogyasztási illetékének módosítása.
10. A forgalmi adó törvény 11. szakaszának módosítása.



## Sumner Welles párisi tárgyalásai

Páris. (Rador.) Sumner Welles és Herriot közötti találkozás egy órán át tartó megbeszéléssel folytatódott, ezután Sumner Welles Leon Blummal folytatott tanácskozásokat. Délben az amerikai kiküldött az Egyesült-Államok párisi követ-ségének épületében szükkörű ebédet vett részt.

London. (Rador.) Sumner Welles londoni látogatásával kapcsolatosan megállapítják, hogy nem kizárólag Chamberlain miniszterelnökkel és lord Halifax-el folytat majd tanácskozásokat az amerikai vendég. Hanem a pártok vezetőivel is, így többek között Attlee őrnaggyal, valamint Greenwood-al és Sinclair-rel.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház szerdai ülésén bejelentette, hogy a francia kormánnyal egyetértésben úgy határoztak, nem közlik egyelőre a nyilvánossággal az elmúlt év nyarán folytatott angol—francia—orosz tárgyalások anyagát.

Ezután sor került a háznapok megválasztására, mivel pedig egyik jelölt sem szerepelt meg a teljes többséget, a választást megismétlik.

A szenátus ülését negyed 6 órakor nyitotta meg Argetoianu elnök. Szabadságot szavaztak meg Nicolae Iorga-nak, Gr. Mjadenatznak, Curvuzacnak, Coroijidnak és Bartha Károlynak, Iancu Boze előadó ezután előterjesztette a trónbeszédre adandó választ, amely felett a vita a keddi ülésen kezdődik meg.

## Beiktatták az aradi munkakamara új vezetőségét

Pénteken este hét órakor iktatta be Păcuraru Octavian aradi munkafelügyelő az aradi munkakamara újonnan kinevezett átmeneti bizottságát. A beiktatáson megjelentek az aradi céhek képviselői is. Păcuraru Octavian felolvasta a munkaügyi miniszterium rendeletét, amelynek értelmében új átmeneti bizottságot nevez ki az aradi munkakamara élére, majd pedig a bizottság tagjai letették a hivatali esküt. Păcuraru Octavian mondott ezután beszédet, amelyben elismerő szavakkal emlékezett meg a régi átmeneti bizottságról, amely Albu Simion elnöklété alatt fejtette ki tevékenységét és üdvözölte a Vostinar Gheorghe elnöklétével megalakult új bizottságot. Cuv Teodor, aki tagja volt a régi vezetőségnek is és ugyancsak tagja az új vezetőségnek, a régi bizottság nevében mondott köszönetet Păcuraru Octaviannak eddigi támogatásáért, valamint a kamara tisztviselőkarának is tevékenységéért. Vostinar Gheorghe, az új átmeneti bizottság elnöke, továbbra is kérte a munkafelügyelő támogatását, majd pedig elismerő szavakkal emlékezett meg a régi vezetőség működéséről. Több lényeges kérdés ismertetése után közölte, hogy a munkakamara irodái rövidesen átköltöznek a volt inartestület épületébe. Sajnálattal emlékezett meg arról, hogy az új munkakamara együtt akar működni az összes illetékesekkel annak érdekében, hogy a jövőben ebből a városból egyetlen intézményt sem jövenek el. Végül a kamarai tisztviselők támogatását kérte a bizottság munkájához. Vostinar Gheorghe elnök beszéde után Feier Stefan emelkedett színpadra és arra kérte Păcuraru Octavian munkafelügyelőt, hogy a közönség köszönetét tolmácsolja. Ralea munkaügyi miniszter előtt azért a módért, ahogyan az új átmeneti bizottságot összeállították.

URANIA mindig az élen.

Telefonelővét 12-32.

A telt házakra való tekintettel ismételtén kérjük a n.é. közönséget, szíveskedjék jegyeről idejében gondoskodni.

Biró Lajos:

**HOTEL IMPERIAL**

Egy dallás huszár főhadnagy forró szerelme és kalandjai a világháborúban. — ISA MIRANDA, RAY MILLAND (Almássy főhadnagy) és Verebes Ernő. 8-kor matiné, 5, 7-15, 9-15

## Radu Rosetti és Djuvara megkezdte a védelem érveinek felvonultatását az Auschnitt-ügy főtárgyalásán

Bucuresti. A Max Auschnitt-bűnügy főtárgyalásának tizenhetedik napján, a magán- és köztársasági beszédek elhangzása után került sor a védők felszólalására. Legelsőnek a védelmet képviselő ügyvédek legidősebbike mondta el határozó védőbeszédét, melyet a közönség mindvégig nagy érdeklődéssel halgattott. Radu Rosetti védőbeszédét azzal kezdte, hogy egy névtelen levelet helyezett le az elnök elé az asztalra, s az abban foglaltakra hivatkozott, hogy ez a főoka az ügyben való szerepvállalásának. Szerinte az egész tárgyalás alatt, a tanúk részéről rosszhiszeműség mutatkozott a vádlott személye iránt, anélkül, azonban, hogy valóságos vádak tudtak volna ellene bizonyítani. Kijelentette, hogy nem kíván foglalkozni azzal, hogyan folyt le a vizsgálat ebben az ügyben, ennek és a vádak ténybeli megdöntését ügyvédtársaira bízta, ő maga az ügy pszichológiai részét szeretné megvilágítani. Max Auschnitt-ot az embert akarja ismertetni. Beszélt arról — mondotta — hogy semmiből csinált magának vagyon. Ez nem szégyen, sőt érdem. De nem teljesen így van. Már az édesapjának 1875-ben jelentős fémipari vállalata volt. Mikor Auschnitt 1908-ban kereskedelmi akadémiai tanulmányait Bécsben elvégezte. Londonban fémipari vállalatot alakított. A Resita-művekhez sem került saját akaratából, oda is meghívták. Ezután az ügyvéd leveleket és jegyzőkönyveket ismertet, amelyekkel azt bizonyítja, hogy Auschnitt mint a Resita-művek igazgatóságának tagja milyen elismeréseket kapott a vezetett munkáért. Auschnitt-tal mint emberrel foglalkozott ezután Radu Rosetti és kijelentette, hogy hihetetlen és ritkaságszámba menő jószág lakozik benne. Az ő nagy jóindulata révén különböző közmívelődési egyesületeket, jótékony alakulatokat és templomokat juttatott nagyobb adományokhoz.

— És ha pénzt akart volna harácsolni, — mondotta az ügyvéd, — mint ahogy a főügyész ezt megjegyezte, mivel magvarázza ezeket az adakozásokat? Amikor a Resita-művekhez került, első dolga volt saját fizetését 80 százalékkal leszállítani. Adakozásainak nagy részét, melyek kulturális, színházak fenntartása, egyének felszerelése céljait szolgálta, névtelenül tette. Életében soha sem kért senki ellen nála lévő tartozása miatt csődöt, minden kereskedőt a lehetőség szerint megsegített. Ez pedig nem képez bűncselekményt. A háboru idején megtette kötelességét.

Ezután Radu Rosetti a vádlottnak a Resita-műveknél folytatott tényleges működéséről beszélve fejezte be védőbeszédét.

A délutáni tárgyaláson Djuvara professzor, volt miniszter kezdte meg védőbeszédét, a következő szavakkal:

— Ügyvédi kötelességet teljesítek, úgy a hogyan azt egész életemben végeztem, hivatászerűen és nem mint fizetett szolgálatot.

A védő kifejtette, hogy jelen esetben egyszerű ellentétéről van szó és ez nem elegendő ahhoz, hogy valakit elítéljenek. Ma, amidőn megkezdődik a védelem munkája, bebizonyosodik, hogy Auschnitt ártatlan az ellenfele felhozott vádában.

— Fődalmas. — mondotta a védő, — hogy a vád nem volt elfogulatlan. A vád kezdettől egy táviratot mutatott be és olvasott fel, amelynek azonban semmi kapcsolata nincs az elhangzott vádpontokkal. Sajnos, egyetlen tárgyilagossá megállapítás sem történt és ez rányomta bélyegét az egész tárgyalás lefolyására kezdettől egészen az utolsó napig.

Kijelentette a védőügyvéd, hogy akár egyetlen ténybeli megvilágítása is elég volna ahhoz, hogy az összes vádpontokat megdöntse, de módjában van egész sor jogi érvelést felvonultatni védeni ártatlanságának bebizonyítására. Elsősorban a Resica-műveknél töltött szerepét igyekezett tisztázni Djuvara, majd

arról beszélt, hogyan gyűlt össze megbeszélésre Bécsben a Kredit Anstalt, a Steg, a Banca de Credit, a Wickers-vállalatok vezetősége, hogyan bízták meg Auschnittot a Resica-művek vezetésével. Első ténykedése Max Auschnitt-nak, hogy a Resica-műveknél lévő jövedelmét 10 millióról 2 millióra szállította le, később pedig 1 millióra. Foglalkozott a Kredit-Anstalt csődjével és azzal, hogy ezidő után, milyen építőmunkát végzett a vádlott.

Ezeknek leszögezése után a vád másik pontjáról beszélt a kötvények elidegenítéséről. A következőkben világította meg Djuvara a kérdést:

— A Capi-társaságnak 34 millió francia

frank követelése volt a Resica-művektől, viszont a Resica-műveknek kötvényük volt. A kötvény valódi értéke 1934-ben, amikor zálogletébe volt 40 millió leit képviselt. Nagyhangu cím és megállapítás, hogy 13 millió aranyfrank értéke volt. Két éven keresztül a kötvényt nem jegyezték a párisi tőzsdén, mint ahogyan ezt hivatalos párisi bizonyítvány igazol. Ezután jött a deviza-törvény, mely csökkentette az értéket. Az országban a szelvény értéke tehát kisebb volt és külföldön többet fizettek érte. Ezután kérdelem: Mi volt a Resica-művek érdeke? Hol álljanak a kötvények? Minden kölcsönmegállapodás lehetővé volt. Nem tette tehát jól, hogy zálogletébe helyezte? Egyébként a Resica-műveknél erről a műveletről tudtak?

Ezután Djuvara a Capi helyzetét boncolgatta, majd pedig a vádnak arról a pontjáról beszélt, hogy Auschnitt működésénél felhasználta rokonai segítségét, szerinte természetes, hogy rokonaival dolgozott, akikben megbízott. Ezért sem a vád egyetlen pontjára, sem érte senkit károsodás.

## Csáky István gróf magyar külügyminiszter kijelentései a Benes—Sikorsky szövetség lérejtéről

Nem tartalmaznak semmiféle politikai jelölő ígéreteket az emigráns egykori államférfiaknak adott levelek

Budapest. (Rador.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar képviselőházban a Benes-féle csehszlovák propagandával kapcsolatban kérdést intéztek Csáky István gróf külügyminiszterhez, aki a következőkben válaszolt:

— A Benes-féle csehszlovák propagandát nem szabad tulbecsülni, de nem is szabad figyelmen kívül hagyni. Benes legelőször az Egyesült-Államokban kísérletezett sikertelenül, mert Pittsburgban nagy csalódás érte. A háboru kitörése után Ossusky-nak sikerült Daladier-vel megegyezni egy cseh és szlovákokból álló hadsereg felállításában. Európai érdek, hogy az ugynevezett Csehszlovák állam többé ne támadjon fel. Az Ossusky—Daladier egyezmény, valamint lord Halifax és Benes közötti levélváltások csak katonai technikai kérdésekre vonatkoztak és semmiféle politikai ígéretet nem tartalmaztak. Rendkívül fontos tény, hogy kezdeményezésükre

hatalmas barátainknak sikerült a nyugati nagyhatalmakkal megérttetni, hogy idő előtti ígérek esetében rendkívül veszedelmes térré tévednének, mert ha egy új állam születne terület nélkül, annak következménye egy idő előtti új háboru kitörése lenne.

— A magyar kormány, — mondotta Csáky, — feleslegesnek tartja közbelépni olyan ügyekben, amelyek nem érintik Magyarország érdekeit. Sajnálatos tény azonban, hogy a lengyel menekültek összeköttetésbe léptek a cseh menekültekkel és Sikorsky tábornok több megbeszélést folytatott Benessel és egyezményt is kötöttek, amely kölcsönös diplomáciai támogatásra vonatkozik a béketárgyalások idején. Végül — fejezte be Csáky gróf, — a magyar kormány nem hanyagolja el azokat az eszközöket, amelyek alkalmasak a közbelépésre, ha a magyar érdekek veszélyben forognának.

## Pár nap múlva hozzák nyilvánosságra a nagyváradi református püspökválasztás eredményét

Nagyvárad. A múlt év végén jelent meg az a királyi rendelet törvény, amely a Királyi hágomelléki Református Egyházkerület ügyét véglegesen rendezte a Nagyváradi Református Püspökség elismerésével. Ez a kormányintézkedés közel húsz éves ex-lex állapot megszüntetését és az erdélyi református püspökség területén kívül élő kétszáz ezer református hívőből álló gyülekezetek közjogi helyzetét rendezte.

A rendelet törvény egyik szakasza úgy intézkedik, hogy a nagyváradi református püspökség területén élő reformátusok megválasztják püspöküket. Az egyházkerületi közgyűlés ezzel kapcsolatban úgy intézkedett, hogy a püspökválasztásra leadott szavazatokat folyó évi március hó 1-ig kell beküldeni az egyházkerülethez.

Mint jólétesült helyről közlik, a szavazatok már minden egyházközségből beérkeztek Nagyváradra és a szavazatbontó bizottság pár napon belül felülvizsgálja a beérkezett szavazatokat. A szavazás eredményét közlik a kerületi közgyűléssel és a püspökválasztás eredményét felterjesztik a kormányhoz és Ófelségéhez jóváhagyás végett.

Bár az eredményt illetően nem lehet jóslásokba bocsátkozni, mégsem kétséges, hogy a gyülekezetek bizalma ismét Sulyok Istvánt, a jelenlegi püspököt emelte az új egyházkerület élére. Sulyok István eddigi munkásságával, egyházvezetői bölcsességével bebizonyította, hogy az ő kezében van a legjobb helyen az itt élő református gyülekezetek sorsa.

## Március-havi légvédelmi előadások

A Central-mozgóban megtartandó légvédelmi előadások további sorrendje a következő:

Március 9-én: IV. kerület 9—9.50 K—O betűig, 10—10.50 P—U betűig.

Március 10-én: 10—11-ig az állami hivatalok, a városháza, a prefektúra, a rendőrség, a kataszteri hivatal, a folyammérnökség és a magántisztviselők részére tartanak légvédelmi előadást, 11—12 óráig a törvényes és ügyvédkamara, a kereskedelmi, földművelésügyi és munkakamara, a XI. iparkerület, a pénzügyigazgatóság, a társadalombiztosító intézet, az erdőmérnökség és a még fennmaradó állami hivatalok tisztviselői számára adnak elő.

Március 11-én: V. kerület 8—8.50 V—Y betűig, 9—9.50 A—E betűig, 10—10.50 F—J betűig, 16—16.50 K—O betűig, 17—17.50 P—U betűig.

CORSO:

ZARAH LEANDER

a csodáshangu svéd énekesnő legújabb filmje:

A SIVATAG DALA

A Magyar és Siegfried-vona. után alkalmat adunk az ösztönöknél, hogy megcsodálják a most elkészült filmet:

„Angol flotta”

Az angol hadsereg légi és tengeri haderejéről készült film.



## Solymossy Tibor bárót választották meg a törvényesen elismert ágostai evangélikus egyház első felügyelőjévé

Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszter üdvözlő-távirata Purgly László egyházmegyei főfelügyelőhöz. Üdvözlések Frint Lajos szuperintendensnél

A törvényesen megerősített Zsinatpresbiteri Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházmegye aradi központjában megelénkült az élet a nagyjelentőségű alkotmányjogi fordulat bekövetkezése óta. Csak most derült ki, hogy Silviu Dragomir dr. kisebbségügyi miniszter ugyanakkor, amidőn táviratilag fejezte ki szerencsekívánatait a magyar evangélikus egyház ősz fejének, Frint Lajos evangélikus püspöknek, ugyanakkor

az Egyház világi vezetőjéhez, jászahelyi PURGLY László egyházmegyei főfelügyelőhöz, az aradi magyar népközösségi élet markáns vezetőegyeniségéhez is üdvözlő-táviratot intézett, táradozásai eredményességének beteljesedése alkalmából.

A Purgly-birtokra azonban a posta hetenként csak kétszer jár ki s ezért a miniszteriális távirat csak háromnapig késedelemmel került illetékes kezekhez, ami természetesen késleltette a főfelügyelő köszönő választáviratának elküldését is, a kisebbségi miniszter címére.

Egyébként az Egyház törvényes megerősítése időszerűvé tette, hogy autonóm jogánál fogva, az egyháztanács felerészben való megújítására is sor kerülhessen. Ez az esemény a napokban folyt le Bucurestiben, hol Frint Lajos püspök előterjesztésére

az aradmegyei magyar népközösségi élet egy másik vezetőegyeniségét, Solymossy Tibor bárót, egyházának régi, áldozatkész férfit tüntette ki azzal, hogy az első felügyelői tisztség betöltésére hívták meg,

ugyanakkor, amidőn a másod-felügyelői tisztséget Máthás András ploiestii evangélikus mérnöknek ajánlották fel egyhangú közléskiallással, Solymossy Tibor báró aktív bekapcsolódása ősi egyházának közéletébe kétségkívül nagy nyereség és minden bizonnyal így több alkalma lesz arra is, hogy aktív részt vehessen az aradi magyar népközösségi közélet eseményeiben is, melynek irányítója, mint ismeretes, az aradi magyar evangélikus egyház egy másik vezetőférfia, dr. Palágyi Jenő főorvos, tagozati elnök, az evangélikus egyházközség főgondnoka.

Aradváros és a megye vezető magyar társadalma, mint ismeretes, vasárnap készül üdvözölni intézményesen az evangélikus egyház pátriárkális kora, jelenleg gyengékedő vezetőjét, Frint Lajos püspököt.

Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök, szentzéki tanácsos, az aradi plébánia illusztris vezetője az elsők között volt, akik Frint püspök üdvözlésére siettek az Egyház örvendetes eseménye alkalmából.

Az aradi egyházak vezetői vasárnap jelennek meg a szuperintendencián,

hogy küldöttségileg fejezzék ki szerencsekívánataikat az aradi evangélikus egyházközség

### Négy órát késett Aradon a Bucuresti—Budapest közötti gyorsvonat

Csütörtökre virradó reggel súlyos vasuti szerencsétlenség történt a Ploiesti—Bucurestii közötti útvonalon fekvő Peris község vasútállomásán. Egy gyorsvonat beszaladt a pályatesten maradt néhány üres vasuti kocsi-ba. Az összeütközés következtében egy fékező meghalt és több vasuti kocsi súlyosan megrongálódott. Hajnali négy órától délelőtt tíz óráig a szerencsétlenség következtében megszakadt a vasuti összeköttetés a Ploiesti—Bucurestii közötti útvonalon.

Tegnapelőtt emiatt közel négy órát késett a Bucuresti—Budapest-gyors, tegnap viszont nyolcvan percet. Ez a késedelem még ma is fennáll, de holnapra a pályatest megjavítása után újra a menetrendszerű közlekedés lép életbe.

vezetőségével és az Evangélikus Nőegylet elnökségével egyetemben. Az elmúlt nap folyamán vette kézhez Frint püspök az arad-temesvári unitárius egyházközség előjáróságának üdvözlő levelét, melyben az arad-ban-sági unitárius magyarság szerencsekívánatait, Sz. Jakab Géza felelősszerkesztőnk, az aradi unitárius egyházközség gondnoka tolmácsolta. Ugyancsak az elmúlt nap folyamán érkezett meg dr. Vágvölgyi Lajos főrabbinás, az aradi neolog izraelita egyház vezetőjének üdvözlő levele is, amelyben a gyöngékedő főpap ezúton adott kifejezést egyháza és a magazsziinte örömeinek és együttérzésének a magyar evangélikus egyház életében bekövetkezett szerencsés fordulat felett.

Értesüléseink, szerint vasárnap délelőtt az evangélikus Istentisztelet után az egyház presbiteriuma, dr. Palágyi Jenő főgondnok vezetésével tiszteleg az egyház főpásztoránál. Az Evangélikus Nőegylet küldöttségét Nagy Imréné báró Beáta Zsuzsanna vezeti. Az aradi református magyarság képviselőjében Tarnóczi Lajos református lelkész és Dömötör László főgondnok, az unitárius egyház képviselőjében Sz. Jakab Géza gondnok és Bakó László jegyző tisztelegnek az Egyház belső családi ünnepeken, tolmácsolván egyházaik főhatóságainak szerencsekívánatait.

## Még mindig nem történt semmi Arad tűzifa-ellátásának biztosítására!

Pénteken is csupán néhány vagon tűzifa érkezik a városba. Karhatalommal tartják fenn a rendet egyes fakeskedések telepén

A fa-kérdés, mint az előrelátható volt, még a mai napig sem oldódott meg; ellenkezőleg, ha lehet még jobban komplikálódott. A hideg tovább tart és most már nem fölös óvatosság a közönség fakeskedése, mint néhány esetben előfordult az előző napokban, amikor az olyanok is sürgősen fát kerestek, akiknek a pincéiben még volt néhány hétre elegendő tüzelőanyag. Az időjárás ridegsége keresztülhuzza az összes számításokat. Olyan helyiségekben, például kávéházakban, ahol évtizedek óta mindenkor ugyanazt a famennyiséget szerzik be télire, ebben az esztendőben 150 ezer leiel többet adtak ki tüzelőanyagra, mint az előző években, de még így is takarékosan kell bánniuk vele, mert vendégeiket nem hagyhatják hideg, fűtetlen helyiségben.

Pénteken egyébként, mint a futótűz terjedt el a városban, hogy

néhány aradi fakeskedőnek fával telt vagonja érkezett be a pályaudvarra.

Ennek eredménye az lett, hogy a fakeskedőket megrögzítik és reggel nyolctól kezdve, sok esetben karhatalommal kellett fenntartani a rendet. A fakeskedő a legjobb akarata mellett sem volt képes a déli óráknál előbb kiszolgálni a kosár fáért könyörgő vevőközönséget, mert a reggel beérkezett vagonja felvágása és beszállítása is időt vett igénybe. A hír a vagonok érkezéséről ráadásul csak részben volt igaz, mert

olyan csekélyszámu vagon érkezett, hogy ez nem elégíthetett ki minden igénylőt.

Közel egymilliárd leli fölösleggel zárult januárban Románia külkereskedelmi mérlege

A pénzügyminisztériumban működő statisztikai hivatal most tette közé a januárhavi külkereskedelmi kimutatást, amely a következő: behozatal 433 ezer mázsa, 1 milliárd 850 ezer leli értékben (1939. januárjában 554 ezer mázsa 1 milliárd 463 ezer leli értékben), kivitel: 5 millió 184 ezer mázsa, 2 milliárd 799 millió leli értékben (1939. januárjában: 6 millió 288 ezer mázsa 1 milliárd 897 millió leli értékben). Míg tehát az elmúlt év januárjában a külkereskedelmi mérleg 434 millió leli felesleggel zárult, 1940. januárjában a külkereskedelmi mérleg feleslege 949 millió leli.

A Romániából vásárolt árúk mennyiségének szempontjából az első helyet ez év januárjában Anglia foglalta el, amennyiben 1 millió 430 ezer mázsa árút vásárolt Romániából 718 millió leli értékben. Angliából Románia 19 ezer mázsa árút importált 109 millió leli értékben. Németországból Románia 654 ezer mázsa árút szállított 748 millió leli értékben, míg onnan 190 ezer mázsa árút vásárolt 832 millió leli értékben. Olaszországból Romániából 937 ezer mázsa árút vásárolt 429 millió leli értékben, míg Romániából 49 ezer mázsa árút szállított 233 millió leli értékben. Magyarország Romániától 130 ezer mázsa árút vásárolt 44 millió leli értékben és 14 ezer mázsa árút szállított Romániába 27 millió leli értékben.

### Borzalmas fömszerecséltenség egy svájci katonai gyakorlóterén

Bern. A thuni gyakorlóterén borzalmas szerencsétlenség történt. A hóvihár magával sodort egy svájci repülőgépet, amely az orkán következtében a gyakorlóterre kivonult tüzerek közé esett. Az ágyú körül foglalatlanok tüzerek közül 4 ember szörnyethalt, 3 pedig súlyos sérüléseket szenvedett.

Most már folytatólagosan tartanak a faszállítványok átvételei és így a helyzet lassan javulni fog. Sokan azzal indokolják a vagonok nehézkés érkezését, hogy az aradi állomásra késve állítják be őket. Erre vonatkozólag az állomás illetékes helyen kijelentették, hogy

a vagonok beállítása és az üres kocsi a vonatról való eltávolítása a lehető leggyorsabb tempóban történik meg.

A külföldi áruszállítványok miatt nem lehet a vonalakat teljesen szabaddá tenni, de ez nem olyan akadály, amely késleltethetné a város ellátását. Olyan hírek is elterjedtek már, hogy a temesvári vasutigazgatóság egyik aradmegyei fakeskedő-helyre távirati letiltást küldött, amelyben 48 órai időtartamra megtiltja a vagonok fával való megrakását. Erre vonatkozólag az aradi állomáson még egyelőre semmi sem tudnak. Remélhetőleg azonban a hír nem bizonyul valósnak, mert ezt megint Arad közönsége érezné meg.

Az utóbbi napokban sok vád illette a fakeskedőket, akik azonban elhárítják maguktól ezeket a vádakot, tekintettel arra, hogy mindent megtesznek a város ellátása érdekében. Hetek óta azon igyekeznek, hogy megfelelő számú vagonot kapjanak és ezt most már kilátásba is helyezték számukra. A fa-kérdés ma mindenkit igen komolyan foglalkoztat és a nagy érdeklődésnek is köze van ahhoz, hogy kilátás van a helyzet megoldására. Ha lassan bár, de föltétlenül rendeződik a bonyolult probléma.

#### FORUM FILMSZÍNHÁZ.

Ma egy film egyaránt gyermekeknek és felnőtteknek, mely könyvekig meghat, az angol-bur háború egyik hősi epizódja adja a keretet a bájos kis SHIRLEY TEMPLE első színes filmsodájához

### A KIS FENSÉG PARANCSA-hoz

partnerei a legfelkapottabb női ideál RICHARD GREENE és Amerika legszebb filmszínésznője ANITA LOUISE. — Minden szülő, aki szereti a gyermekét, az okvetlenül el fogja hozni és meg fogja nézni ezt a felejthetetlenül szép filmremeket. — — — — — UJ FOX HIRADO a legújabb háborús eseményekkel.

Előadások 5, 7-15, és 9-30-kor.

Ma 3 órakor matiné olcsó helyekkel

Telefon 20—10



# HIREK

## ARADI KÖZLÖNY

Aradon, 11-12. Sárogyincim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

### Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei  
Félévre . . . . 420 || Egy hó. apra 70 .

## A katolikus templom elé helyezik át a Szentháromság-szobrot

A városvezetőség régl terve kerül most megvalósulásra, miután a terveket és költségeloirányzatot a királyi helytartóság jóváhagyta. Már tavaly napirenden szerepelt a Regina Maria ut átalakítása oly módon, hogy a középső, keramitég-lakkal kövezett uttestet megszüntetik és a közepén levő kettős fasorral együtt egységes parkká alakítják át. Ugyanekkor elhatározták, hogy a katolikus templom oldalán, tehát a páratlan házso- rók előtt, a gyalogjáró mellett lévő parkirozott rész megszüntetik és az aszfaltját ilyen módon kiszélesítik. Most a terv keresztülviteléről határo- zat jelent meg a város hivatalos közlönyének leg- utóbbi számában. A munkálatok elvégzésére 294.336 leit irányoztak elő. Ugyancsak határozat jelent meg a Regina Maria-ut páros oldala gya- logjárójának kiszélesítéséről is, amire külön 212.296 leit irányoztak elő. A munkálatok elvég- zésére pályázatot írnak ki.

Ezekkel a munkálatokkal egyidőben keresztül- vizzik azt a szintén régebbi terve is, hogy a Szent- háromság szobrot jelenlegi helyéről az aradi mi- noriá renddel történt megbeszélések alapján a katolikus templom elé helyezik át.

**JAPAN BARÁTSÁGTALAN LÉPÉSNEK TE- KINTI A KINÁNAK NYUJTOTT AMERIKAI KÖL- CSÜNT.** (Rador). A külügyminisztérium meg- bizottja az Egyesült Államok által Kinának nyújtott 20 millió dollár hitellel kapcsolatban kijelentette, hogy a kölcsön folyósítása barátságatlan lépés volt. Janá- nál szemben, miután az a csungkingi kormány támo- zatását szolgált. Rendkívül sajnálatos esetnek volt ez, mert akkor következett be, amikor Kinának az új reform megvalósítása küszöbön állott. A megbízott ar- ról nem volt hajlandó nyilatkozni, hogy kormánya til- takozni fog-e Washingtonban.

**Berlinbe és Olaszországba utazott Svjnhuivud** volt finn köztársasági elnök. Kopenhága. A DNB je- lentli, hogy Svjnhuivud volt finn köztársasági elnök pénteken repülőgépen Berlinbe utazott. Innen pedig Olaszországot keresi fel.

**Habsburg Ottó teája Rooseveltéknél.** Washing- tonból jelentik: A Fehér Házból jelentik, hogy Roo- sevelt elnök felesége szombaton teát ad Habsburg Ot- tó tiszteletére. A teán megjelenik Ottó fivere, Pélix Vherceg is. Habsburg Ottó Bullit párisi amerikai nagykövet mutatja be Roosevelt elnöknek és felesé- gének. Bullit még Párisból ismeri Habsburg Ottót.

**Pacha püspök a szenátus ülésén.** Temesvárról jelentik: Pacha Ágoston dr. megyéspüspök a szenátus ülésének megnyitására Bucarestbe utazott.

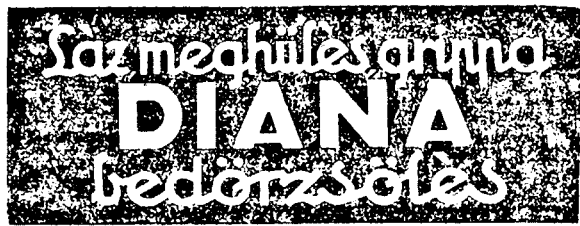
**PESTRE LÁTOGAT KÉT JUGOSZLÁV MI- NISZTER.** Budapestről jelentik: Budapesti politikai körökben úgy tudják, hogy Markovics Jugoszláv igaz- ságyminiszter és Cahrilovic földművelésügyi mi- niszter hivatalos látogatásra a hónap vége felé Buda- pestre érkeznek.

**Meghalt Sandomingo köztársasági elnöke.** New- Yorkból jelentik: Jacinto B. Poinado, a sandomingói köztársaság elnöke tegnap meghalt.

**A magyar gazdasági reformok ügye a törvény- hozás előtt.** Budapestről jelentik: A képviselőház gas- dasági bizottsága pénteken másodszer tárgyalta le a gazdasági reformok törvényjavaslatát és elfogadja azo- kat a módosításokat, amelyeket a felsőház indítvá- nyozott.

**Baráti egyezmény két közelkeleti ország kö- zött.** Jeddah, (Rador). Március 8-én jogszékváltás tör- tént Saudi Arabia és Koweit hercegség között, hogy a két ország közötti baráti egyezményeket kössenek. A feltételek között szerepel: 1. A két ország közötti jó- barátság és jószomszédi viszony létesítése. 2. egyez- mény a két ország törvénysségei között olyan szemé- lyek kiadására vonatkozólag, akik a másik országba azótktek át. 3. kereskedelmi egyezmény létesítése a két ország közötti árucseréforralom fokozása érdeké- ben. Az egyezményeket a közeljövőben már alá is ír- ják.

— **Lelejték egy német repülőgépet.** Londonból je- lentik: Skócia északkeleti részén péntek délután egy német repülőgépet lőttek le. A német gép a Heinkel- típusúhoz tartozott.



— **CUKORJEGY-RENDSZER LÉP FÉLTBE SZOM- BATON ANGLIÁBAN.** Londonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy szombattól kezdve a lekvárok és süte- mények, valamint a közönséges fogyasztás számára szükséges cukrot jegyek alapján osztják szét.

## Az aradi szegények öröngyala...

Vásárhelyi Janka jószágos szellemének sugárzá- sa árad szét a leikekben ma este, amidőn a mi- noriá kulturház dísztermében összegyűlnek mindazok, akik hiven őrzik az Ő örökségét... a szegények iránti megértést és szeretetet. Ma este ott lebeg majd szelleme — a jószág, amely az önzetlenség egy- szerű ruhájába öltözve példakövetésre ösztökél: nyújtunk gyámolító kezet a gyengének — az ir- galmasság virágai nyílnak a szívből, amidőn elhe- ző, vagy fázó gyermekek hoz elénk a véletlen. Ma este kigyulnak a csillárak a minorita kul- turház gyönyörű termében és fellebban a szeretet és emlékezés lángja a szívekben... Vásárhelyi Jan- ka emléke immár figyelmeztető örökláng.

— **A sanremoi irodalmi díj románai nyertese.** San- remo, (Rador). A sanremoi irodalmi nagydíjat Ale- xandru Marcu búcuresti-i egyetemi tanár kapta meg. Ezt a díjat a külföldi írók részére létesítették és a zsűri, amelynek Botjai olasz kultuszminiszter volt az elnöke, Marcu professzornak ítélte. A díj 50 ezer lira. A zsűri értesítette Marcu egyetemi tanárt, hogy már- cius 20-án személyesen jelenjen meg Sanremóban ahol ünnepélyes keretek között adják át neki a díjat.

## Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű kö- zönséget, hogy az Avram lancu-tér 16. szám alatt (volt Eisele-éle üzletben) modern, min- den igényt kielégítő nagyvárosi hentes és mészáros-üzletet nyitottam.

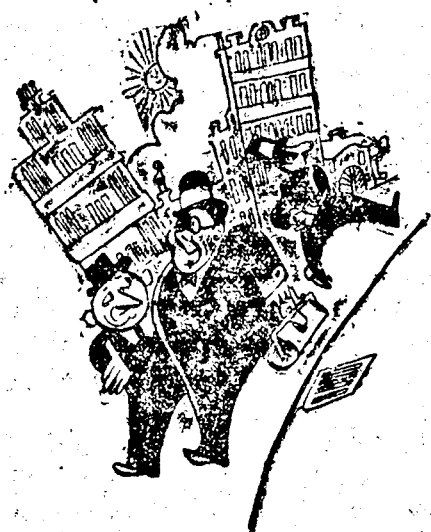
Állandóan kaphatók a hentes-szakma leg- finomabb csemege-készítményei; prágai- és magyar-sonka, szalonna, füstölt husok nagy választékban, felvágottak, kolbászok, virstli, továbbá mindenféle különlegesség. Állan- dóan friss sertés és marhahús árusítás.

Kérem a vásárló közönséget, hogy látoga- tásával ezt az üzletemet is kitüntetni kegyes- kedjék

Kiváló tisztelettel:  
**Czmór Péter**  
hentes- és mészáros mester.

— **Bányaszerencsétlenség kétszázkilencvennégy** halott áldozattal. Santiago de Chile. A svageri bá- nyában történt bányalégrobbanásnak eddig 294 halott- ját s több sebesültét hozták felszínre. A borzalmas rob- banás nemzeti gyászát váltotta ki az ország területén. A köztársaság elnöke több miniszterrel a katasztrófa színhelyére utazott. (Rador).

## Hűség



— **A föld kerekégén nincs még egy olyan** hű tolelőség, mint az enyém.  
— **De hiszen háromszor megszökött földi!**  
— **Igen, de mindig visszatért...**

## Elhunyt özv. Braun Fülöpné

Öszinte részvétet és mély megilletődést váltott ki özv. Braun Fülöpné, a jótekonyságáról s meleg szívéről jól ismert urilasszony hirtelen hálála: csütörtökön este 11 órakor életének nyolcvanadik esztendőjében rövid szenvedés után eltávozott az éjők sorából. A kikerülhetetlen végezt megdöb- bentő szeszélyej csak az utolsó pillanatban figyel- meztette a végső útra: este 9 órakor még vidáman beszélgetett s csak később panaszkodott könnyű rosszullétről — és két óra múlva megbékelt mo- sollyal hunyta örök álmjra szeméit...

A gyors halál a szép életnek jutalma — özv. Braun Fülöpné gyors távozása az élők sorából megerősíti ezt a hitet, mert jótekonysággal telített lelkét szeretetteljesen tára fel mindig azok előtt, akik az élet nyomorúságában clestek. Évek hosszú során élt Kisjenőben, ahol az izraelita nőegylet örökös elnöknője volt. A boldog békeévekben a háza mindig nyitva volt azok előtt, akik mindent bearányozó kedélyének sugárzásában akarják fel- üdülni és azoknak is, akik jószágos, megértő lelké- ben bizakodva kőrní jöttek... A szegények, bete- gek pártfogója volt mindig — a világháború vér- özönében is odállt, ahová köteletségérzeze és szíve parancsolta: a Vörös Kereszt egyik kórházának vezetője volt éveken keresztül, s érdemei elisme- réséül az egyesület érdemrendjével is kitüntették. A világháború utáni években is folytatta lelkes társadalmi és jótekonysági munkásságát, — a kisjenői, aradhegyalfjai urilársadalom színejava állandó vendége, volt a szeretett „Lina néni“ há- zának, ahol mindig minden bajra aláltak gyógy- irt, jó tanácsot...

Özv. Braun Fülöpné férje halála után Aradra költözött, ahol visszavonultan töltötte életének hátralévő éveit. Csak a családtagokkal és a legközelebbi ismerősökkel érintkezett s bár az utóbbi esztendőiben egészen megrendült, a ke- délyét és életerejét ópságban megőrizte.

Özv. Braun Fülöpné emlékére kegyelettel őrzik meg azok, akik vajaha ismerték. Halálját özv. Stauber Józsefné és Braun Béta klajenői fakeres- kedő — akik édesanyjukat vesztették el az el- hunytban — és kiterjedt rokonság gyászolja. A lakáson felavatározott koporsót az aradi és vidéki rokonok, barátok, ismerősök virágokkal halmozták el. Vasárnap délelőtt, amidőn az elhunyt földi ma- radványait Kisjenőre szállítják, hogy örök nyuga- lomra helyezték, mélységes részvét és megillető- dés kíséri... A temetés vasárnap, március 11-én délután 5 órakor lesz Kisjenőn.

— **A FELEDÉKENY DIPLOMATÁK EGYMILLIO HÁROMSZÁZEZER LEIT HAGYTAK A VASUTI FÜL- KÉBEN.** Bucarestből jelentik: A lasi-francia konzul- látus két főtisztviselője tegnap Bucarestből utazott lasiba. Az állomáson kiszállottak azt a diplomáciai táskát, amelyben egymillio háromszázezer lei érték volt, a fülkében felejtették. Amikor észrevették a di- plomáciai táskát eltűnését, a lasi-chisinaui rapid már kifutott az állomásról. A pályaudvari rendőrség intéz- kedésére a táskát a legközelebbi állomáson a vasuti személyzet megtalálta és külön futárral visszaküldte a lasi-i rendőrségnek, (Tempo).

— **Dr. Téthi hazaérkezett, újból rendel.**

— **Az aradi Román Nők Szövetségének és a Prin- cipele Mircea-egyesület tancos teája.** Szombat este hét órai kezdettel nagyszabású tancosézt rendez a Román Nők Szövetsége és a Principele Mircea-egye- sület a vármegyeháza termében. A sikerének igér- kező összejevetelen gazdag falatozó, tombola és egyéb meglepetés szerepel. A tiszta jövedelmet a szegény- sorsu katonai összpontsítottak családjai között oszt- ják széjjel.

— **Dr. Goldschmidt Lipót gyermekorvos is- mét rendel.** Bul. Carol 33. (Törvénysszéknél).

— **A vásári razzia eredményel.** Az aradi orszá- gos vásár alkalmából a rendőrség bünyügyi osztálya az elmúlt nap folyamán újabb razziazt rendezett. Az ellenőrző szemle során 15 személyt kísérték a rendőrségre, mert nem tudták kellőképen igazolni magukat. Az előállítottak között szerepel négy ismert zsebtol- vaj is, akiket akkor értek tetten, amikor egy vidéki asszony zsebéből el akarták lopni a pénztárcát.

— **Meghívó a Kamara vasárnapi előadó gyűlésére.** Meghívjuk Aradváros és a megye nagy- és kiskeres- kedőit, iparosait és a közgazdasági élet összes képvé- selőit arra az előadó nagygyűlésre, amelyet vasárnap március 10-én délelőtt 11 órai kezdéssel tartunk meg az aradi Kereskedelmi Testület nagytermében. Felké- résünkre dr. Iercan Nerva törvényhozó-kamara képvé- selő ur. kamaránk interimárbizottságának alelnöke fog itt általános érdeklődésre számot tartó előadást tartani a közgazdasági helyzet megvilágítása kapcsán új gazdasági és pénzügyi törvényhozásunk munkájáról. Utána dr. Szöllösi Zsigmond ur. az aradi Kereskedelmi Testület főtitkára fogja ismertetni és összefoglalni az árszabályozás törvényes intézkedéseit, ideértve most már a nem közszükségleti cikkek árellenőrzésének az új törvényét is. A gyűlést az érdekeltek nagyobb szá- mára való tekintettel tartjuk meg a Kereskedelmi Tes- tület nagytermében. Bul. Regina Maria 13. szám alatt (11. lépcső, I. emelet).



**Megalakult a gáji Szociális Misszió Társulat**

Öszinte elismerést érdemel Szalai Albert, a nemrégben létesített gáji római katolikus plébánia lelkipásztora, aki a korszellemet megértve, önzetlen lelkesedéssel vállalja a külvárosi papok nehéz, küzdelmes munkáját. Az ő érdeme, hogy manapság már Gájban az új plébánia körül egységesen állnak a római katolikus hívek, társadalmi emberbaráti és lelket nemesítő egyesületek létesültek és a lelkekben elmélyült Krisztus eszméinek szeretői.

A közel múltban alakult meg a gáji Szociális Misszió Társulat s hogy ennek mi a jelentősége, azt nem kell különösebben megmagyarázni. Vásárhelyi Janka szellemi öröksége, a szegények iránti szeretet ez egyesület kebelében virágozik a legszebben. Társadalmi szempontból felbecsülhetetlen munkát végeznek az egyesület tagjai.

Az elmúlt vasárnap délután három óraker gyűlték össze a gáji asszonyok és leányok, hogy a szegények gyámoltását egyesület keretében tömörítve vállalják. Haller Józsa, az aradi Szociális Misszió elnöknője, aki fáradságot nem ismerő szeretettel és buzgalommal dolgozik, most is megjelent a gáji plébánián, hogy az összegyűlték előtt ismertesse a Misszió célkitűzéseit és azt a munkát, amelyet minden lelkiismeretes nőnek a mai szomorú időkben vállalnia kell. A mély séges szeretettel átítatott szavai nemcsak meghatották, hanem meggondolkoztatják is az alakuló közgyűlés résztvevőit.

Ezután került sor a két tagozat, az asszonyok és a leányok társulata tisztikarának megválasztására. A közgyűlés egyhangúan a következő vezetőséget választotta meg az asszonyok tagozatában:

Elnöknő: Szeidl Gyözőné, titkár: Reicher Józsefné, pénztáros: Györfly Jenőné, választmány: Marksteiner Jánosné, Vizi Endréné, Nobik Sándorné, Formanek Gyuláné, Juhász Antalné, Zirmer Józsefné, Szabó Gyuláné.

A leánytagozat megválasztott tisztikara a következő: Elnöknő: Sirkó Erzsébet, alelnökök: Kiss Mária és Jakab Gizella, pénztáros: Vörös Mária, titkár Ardelean Aranka, valamint tíz tagú választmány.

**IDŐJÓSLAT.** A hőmérséklet némi emelkedése és este köd várható.

**Kegyelemezési és büntetésleszállítási rendelet.** Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial pénteki számában rendelettervny jelent meg, amely kegyelemezési és büntetésleszállítási intézkedéseket tartalmaz.

**Roosevelt James, az elnök egyik fia elvált.** Los Angeles. James Roosevelt felesége egyperces tanácskozás után válótételezt kapott férjével szemben a losangelesi törvényszéktől. James Roosevelt a köztársasági elnök egyik fia.

**Halálozás.** Fischer Józsefné rövid szenvedés után elhunyt. Temetése 9-én, d. u. 4 óraker lesz a felsőtemető halottasházából. Az elhunytat Fischer József nékmester és családja gyászolja.

**Árlejtés a volt Palace-kávéház helyére.** A városvezetés árlejtési hirdetményt tett közzé, amely szerint március 16-án a városháza 104-es számú szobájában árlejtést rendeznek a volt Palace-kávéház helyiségének két évre szóló bérletére. Pályázati felhívások ügyében a 104-es számú szobában szolgálnak felvilágosításokkal.

**Új hentesárkülönlegességek üzlet nyílt meg ma Aradon, az Avram Iancu-téren, az egykori Eisele hentesüzlet helyén.** Az új üzlet, melyet a városszerző előnyösen ismert Czomor Péter hentesmester, ennek a szakmának kiválósága nyitott meg főközlétként, a Czomor-cég városszerző híres és izletes hentesárkülönlegességeit fogja árulni. Az új üzlet ragyogó tisztaságú márvány- és csempeburkolata, az állványok szikrázó fény- és nikkelt felfestése, az abszolút higiénie kellemes érzésével tölti el a beléjő vásárlót és a tiszta fehérbe öltözött kiszolgáló személyzet. Czomor Péter felügyelete alatt a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett áll a finom különlegességeket kedvelő közönség rendelkezésére. Ami szem-száj ingere mindent megtalál itt a vásárló, mert a már hírneves Czomor-féle prágai és magyar sonka, szalonna, debreceni és házikolbászson kívül a legízletesebb csempe-hentesárúk remekel található naponta friss, izletes kivitelben és természetesen naponta friss vágású sertés, borjú- és marhahús is vásárolható a guszthos üzletben. Czomor Péter ez új vállalkozása minden bizonnyal a közönség tetszésével fog találkozni és a vásárlóközönség ebben az új üzletében is éppen olyan bizalommal és pártfogással fogja támogatni, mint már eddig is tette, mely bizalomra ez a kiváló husiparosunk a jövőben is rá fog szolgálni.

**Kávédelután a Református Otthonban.** A Református Nőszövetség szokásos havi időköznapos kávédelutánját f. hó 14-én, csütörtökön délután 6 órai kezdéssel tartja a Református Otthonban. Háziasszonyok: Simoncsics Zsigmondné és Váraljay Jánosné vendégeket várnak.

**A Kolping vasárnapi közgyűlése** Amint már megemlékeztünk róla, vasárnap délután öt óraker tartja az aradi Kolping-egyesület idős évi tisztújító közgyűlést. A vezetőség ezúton is arra kéri a tagokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg a közgyűlésen, amelyet az egyet sajtó helyiségében (minoritápalota, I. emelet) tartanak meg.

**Ellenőrzik a nagykereskedők által viszonteladónak kiadott számlákat.** A legutóbbi helyszíni kormányzati tanácskozások során több panaszhangzott el a kiskereskedők részéről, hogy a nagykereskedőtől történő vásárlások alkalmával egyes eladók a valóságnak meg nem felelő áron, a fénylő árú árú alacsonyabb számlázzák az eladott tételeket. Ez azután súlyos helyzetbe hozza a kiskereskedőket, mert eladási árúkat a nagykereskedőtől kapott száma alapján kell kiszámítaniok, mivel pedig a számlában feltüntetett összeg nem felel meg a kifizetett vételárnak, ez a mos esetben még ráfizetés is mutatkozik. Általában pedig a megrendezett haszon felszámítása után éppen, hogy elérik az általuk kifizetett összeget, nyereségről tehát szó sem lehet. A panaszkat tényleges esetek hateriosztásával rámasztották alá és ennek hatása alatt a kormány most körendeletet küldött a helyi közigazgatási hatóságokhoz, hogy a legerélyesebb ellenőrzéssel tegyék lehetővé az ilyen természetű visszaéléseket.

**Baldwin „koldult” a templom előtt.** Londonból jelentik: A Westminster apátság előtt a lárkölök különös koldura lettek figyelmesek. Többen felismerték, hogy a rongyos ruhákba burkolózott ember nem más, mint Stanley Baldwin, az angol birodalom volt miniszterelnöke. A lord a kíváncsiságoknak kijelentette, hogy a háború miatt koldul. A koldulásra nincs rászorulva, de a hadiözegek és hadiárúak javára való társadalmi adakozásnak akar új lendületet adni. Elmondotta, hogy jobb politikustársával minden vasárnap kiállnak a templomok elé és ott koldulnak. Amikor a tömeg felismeri őket, rövid percek alatt több ezer font gyűlt össze perselyükben.

**A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak figyelmébe.** Mivel a különböző vállalatoknál és intézeteknél alkalmazott tisztviselők és alkalmazottak hozzánk fordultak és fordúlnak felvilágosításért a hadfelszerelési kölcsönjegyzési bönökkel kapcsolatban, szakmai szervezetünk (céh) aradi tagozata foglalkozni kénytelen a kérdéssel, leszögezve a maga álláspontját irányadóul az összes tisztviselőkre és alkalmazottakra nézve: Természetesen és magától értetődő eljárásnak tartjuk, hogy minden egyes tisztviselő és alkalmazott tegye meg az alkalommal is épp úgy, mint eddig, kötelességét az állammal szemben és ezekben a nehéz időkben vegye ki részét — anyagi teherbíróképességéhez mérten — a kölcsönjegyzési bönök alálrásából. Szakmai szervezetünk (céhünk) aradi tagozatának igazgató tanácsa magáévé teszi az országos munkásbiztosító pénztári tisztviselők és a CFR személyzet jegyzési kulcsát, mint minimálisat, mely a következő: 1516—4565 bruttó havi fizetésből 1000 lei, 7575 lei havi fizetésig 2000 lei, 10.605 lei havi fizetésig 3000 lei, 13.635 lei havi fizetésig 4000 lei, 16.616 lei havi fizetésig 5000 lei, 19.665 lei havi fizetésig 6000 lei, 34.000 lei havi fizetésből 25.000 lei, 50.000 lei havi fizetés esetén az egész havi fizetés jegyzendő hadfelszerelési célra. Ezek a jegyzések 1/2 havi egyenlő részletben legyenek levonásba hozva a fizetésekből. A Temestartományi Magántisztviselők Céhének Aradi Tagozata.

**SZINHÁZ**

**Kedden: Bókay-bemutató: „A feleség”**  
**Az olcsó helyáras hét két utolsó napja**

Szombaton és vasárnap lesz az utolsó két napja a Kamara Színház általános tetszést és megelégedést keltő akciójának, amit lehetővé tette, hogy az anyagilag kevésbé tehető rétegek is megtekinthessék a színház előadásait.

Minden előadás teit ház előtt folyt le, ami mindennél élénkebben bizonyítja az elhatározás életrevalóságát. Az olcsóhelyáras hét három utolsó előadása szombaton este 9 óraker és vasárnap délután 3 és este 9 óraker lesz. Szombaton a kivételes sikert futott Rezes-operett, az „Isten veled, szerelem” szerepel műsorban. Ugyancsak ezt a kitűnő darabot adja elő az együttes vasárnap délután 3 és este 9 óraker.

Vasárnap délután 6 óraker Herczeg Ferenc nagyszerű vígjátéka az „Utolsó tánc” kerül előadásra rendezvényekkel.

A jövő hét szenzációja lesz a keddi Bemutató előadás, amikor Bókay Jánosnak világsikerrel elért ragyogó vígjátékát, „A feleség”-et hozza színre a társulat.

**A KAMARA SZINHÁZ MŰSORA:**

Szombaton este 9 óraker: „Isten veled, szerelem” (tizenegyedzser). Az olcsó helyáras sorozat negyedik előadása.

Vasárnap délután 3 óraker: „Isten veled, szerelem” (tizenkettőzser). Az olcsó helyáras sorozat ötödik előadása. — Délután 6 óraker: „Utolsó tánc”. Herczeg Ferenc nagyszerű, óriási sikerű vígjátéka, rendezvényekkel. — Este 9 óraker: „Isten veled, szerelem” operett. Az olcsóhelyáras sorozat utolsó előadása (tizenharmadzser).

Kedden este 9 óraker: Bókay János nagyszerű vígjátékának „A feleség”-nek bemutatója.

**A hétkés gazdasági propaganda repülőgépe** a Budapesti Nemzetközi Vásár plakátián. Budapestről jelentik: A Budapesti Nemzetközi Vásár plakátiái és egyéb nyomtatványai: ez évben ismét 14 nyelven és sok millió példányban kerülnek forgalomba. A kitűnően sikerült plakát ez évben magasan szálló repülőgépe ábrázol, melyből röpcédulák hullanak alá. A röpcédulákon lévő betűk képezik a „VÁSÁR” szót. Külön művészi megfogatás lesz a vásár reklámhélvege. A nyomtatványok rövidesen elkészülnek és elindulnak a világ minden tájára, ahol nemcsak a vásár propagandáját szolgálják, hanem a magyar tervezőművészetnek és a magyar nyomdaiiparnak is dicsőségére válnak.

**Nagy Zoltán erdőhegy-kisjenői református lelkes névnapjának megünnepelése.** Kisjenői tudósítók jelentik: Folyó hó 7-én, délután az erdőhegy-kisjenői ref. Nőszövetség a szokásos szociális összejövetelének keretén belül kisjenői körben de nagyon meleg és bensőséges keretek között ünnepelte meg a gyülekezet fáradhatatlan vezetőjét, Nagy Zoltánnak névnapját. A ref. Kulturház termében összegyűlt Nőszövetségi tagok nevében Pálfi Dánielné, pénztárosnő, majd a Ref. H. Egylet elnöke, Szász Lajos fejezte ki jókívánásait az erdőhegy-kisjenői gyülekezet fáradhatatlan vezetőjének. Az üdvözlések elmúltával a Ref. Nőszövetség díszes terített asztal mellett fejt szervizet fel a megjelenteknek, aminek keretén belül Nadabán Péterné üdvözlő verssel köszöntötte fel a névnapját ünnepelő lelkész. Tóser Andrásné Kilin Sándor ref. igazgató-tanító, majd az ünnepelt meghatót szavaival érte véget a kedves ünnepség.

**Teadélután a Református Otthonban.** Az IKÉ és a Református Leánykörök 1. hó 10-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Református Otthonban jótekönyvért teadélután rendez, melyre az érdeklődőket szeretettel meghívja.

**Összesen 98 mérnök, építész és építőszeti szakmában dolgozó vállalkozó jelentkezett a város hivatalos névjegyzékébe való felvételre.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy a város műszaki szolgálata most állítja össze az építészek és építőszeti szakmában dolgozó vállalkozók hivatalos névsorát. Ugyanis minden ilyen természetű munkát csak a város által elkészített hivatalos névjegyzékben szereplő vállalkozó készíthet, mások terveit nem hagyja jóvá a város műszaki szolgálata. Összesen 98 jelentkezés történt a hivatalos névjegyzékbe való felvétel végett és a jelentkezők közül, akik 28 szakma szerint csoportosulnak — 93 vállalkozót nyilatkoztak a benyújtott iratok alapján alkalmasnak a hivatalos névjegyzékbe való felvételre.

**Hétfőn lesz Sylvia Althelm-Feller dalestje a Zsidó Kulturházban.** Sylvia Althelm-Feller, a külföldi metropolisokban, hazánkban pedig Bucurestben és Cernăuțiiban nagy sikereket arató szopránénekesnő aradi dalestjét este 9 órára ülté ki a Zsidó Kulturház vezetősége. Az est iránt annak kiemelkedő művészi nivójára és gazdag, változatos programjára való tekintettel, városunk műértő és zenekedvelő köreiben nagy érdeklődés nyilvánul meg amúli is inkább, mert hasonló jellegű rendezvények igen ritkán fordulnak elő Aradon. A zongorakísérést prof. Iro Schaten látja el, Belépés díjtalan.

**Az erdőhegy-kisjenői ref. gyülekezet egyházközségi közgyűlése.** Kisjenői tudósítók jelentik: A napokban tartotta meg az erdőhegy-kisjenői ref. gyülekezet folyó évi egyházközségi közgyűlést a ref. kulturház termében, amely az egyházi alkotmány keretei között, de a mai időkben szokatlanul népes összejövetel, érdeklődés mellett és lelkes hangulatban folyt le. A közgyűlés tárgya a gyülekezet vezetőségének lyiségi egy részének megválasztása volt, ugyanis a presbiterek negyedrészenek minden harmadik évben lejár a mandátuma s ezek vagy újból lesznek megválasztva, vagy más személyek kerülnek a testületbe, akik világi és egyházi ügyekben a népes gyülekezetet vezetik és képviselik. A gyűlést vallásos énekkel és imádsággal nyitották meg, majd Nagy Zoltán lelkész beszéde után a választó bizottság újr megválasztotta egyházfőgondnoknak dr. Olosz Lajost és gondnoknak Tóser András, Presbiterekké 12 évr: Erdődi Ferenc, Kapros Mihály, Máté Sándor, Pálfi Ferenc, Pálfi Mihály, Szilágyi István és Szilágyi János tagokat választották meg. A választás lezajlása után Tóser András, az újonnan megválasztott gondnok meleghangú, keresetlen szavú beszédben kérte a főgondnokot, a gyülekezet világi és egyházi vezetőit az egyház érdekében a további vallásos, magasztos és tevékeny munkáságra; majd pedig háláénekekkel és imádsággal befejeződött az erdőhegy-kisjenői ref. gyülekezet egyházközségi közgyűlése.

**A Romániai Magyar Népközösség aradvárosi tagozata** nyomatékosan felhívja aiant felsorolt tagjait, hogy az állampolgársági okmányaik csatolása végett legkésőbb hétfőn déli okvetlenül jelentkezzenek a Iosif Vulcan-ucca 12. alatti hivatalos helyiségében, mert ezen időpontot túl az iratok csatolása már lehetetlen. A késedelemért a tagozat felelősséget nem vállal. Sürgősen jelentkezzenek: Keresztény Ágnes (keresztlevél), Dániel János (keresztlevél), Dobos János (nem optálási), özv. Ilin Istvánné (nem optálási), Szabó József (Arbore Verde 1.), Tóth János, Oláh Antal, Zelenák György, Molnár Sándor, Gerő E., Febrük Ernő.

**INSPEKCIÓS GYOGYSZERTARAK:**

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.  
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16  
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68

# SPORT KÖZLÖNY

## Dicséri az olasz szövetségi kapitány a svájci válogatott csapatot

„Az olasz csapatból hiányzik az ész” — írja Pozzo — az újságról

Róma. Mértékadó olasz sportkörökben nem tekintettek túlnagy bizalommal a multvasárnapi milánói svájci—olasz mérkőzés elé. Pedig elég nagy tét forgott kockán: a svájciak tavaly Zürichben 3:1 arányban győzték le az azurokat és Pozzo, az olasz szövetségi kapitány egy hónapig készült a mérkőzésre, amelyen végül is egy vereséggel felérő döntetlennel kellett megelégednie.

Pozzo, aki egy személyben újságról és szövetségi kapitány is, így ír a vasárnapi mérkőzésről:

„Az olasz válogatott novemberben súlyosan megbetegedett és most a javulás útján van. Az ősszel elvesztette a lábát és az esztét, s bár a lábát már megtalálta (erővel mindegyik végig bírta), az esztét azonban még nem. Hiányzik a csapat-játék, az együttes munka, mert azok, akik az esztét képviselték, kidőlték. Ez kezdi éreztetni hatását és a gyors pótlás szükségessége minden mást felülmul.

A svájci válogatott ma már nem az a jelentéktelen tizenegyet, amely régen volt. Ma igazi válogatott csapat, a szó szoros értelmében és ezt az együttest a vasárnapi formájában ma csak olyan válogatott képes maga alá gyűrni, amelynek minden csapatrésze kifogástalanul működik s amely az erényeiben teljesen kifogástalan. Ez a svájci együttes másfelé nem ismeri a vereséget. Erőtlen, gyors és bátor a védelme, csatárai mesterien kezelik a labdát, nagyszerűen helyezkednek és ami a fő — meredek passzokkal játszanak.

Az olasz csapattal kapcsolatban így ír az olasz szövetségi kapitány:

„Hiányzanak azok az ésszerű akciók, amelyek azelett annyira jellemezték az olasz csapat játékát. Én már régóta keresem az új megfelelő embereket, de kísérleteim eddig még nem vezettek eredményre. Még nem találtam meg az új Meazzát, az új Ferrarit, az új Serrantonit, vagy az új De Mariat...

## Az FC Ploesti legyőzte az Unirea Tricolort kupamérkőzésen

FC Ploesti - U. Tricolor 2:1 (0:0, 1:1)

Bucuresti. Tegnap került lebonyolításra a február 27-ről elmaradt Ploesti—U. Tricolor mérkőzés, amelyre az obori együttes két tartalékkal állt fel és a lelkes FC Ploestinek sikerült legyőznie az A) ligás ellenfelet és ezzel a legjobb nyolc csapat közé verkedte fel magát a Román Kupában. Az FC Ploesti legközelebbi ellenfele, március 17-én a Rapid csapata lesz.

Gólnélküli félidő után a második félidő rendkívül heves kemény, sőt helyenként durva játékkal folytatódott. A 8. p. Lulu Mihailescu az Unirea Tricolornak szerezte meg a vezetést, de a 11. p. Kovács II. remek fejesével egyenlít a

ploesti-i csapat. Hatalmas küzdelem indul meg a győztes gólért, de a rendes játékidő végéig az eredmény nem változik. Miután a mérkőzés 1:1 arányban döntetlenül végződött a rendes játékidőben, meghosszabbítás következett, amelynek 9. p. Kocsis elcsipte Marinescu „hazaadását” és góllá értékesítette. Ezzel az FC Ploesti kvalifikálta magát a következő kupa fordulóra. A győztes csapatban Schramek, Hetzer, Marienut, Kocsis, Barbani voltak jók, az U. Tricolorban Marinescu, Paraschiva és Lulu Mihailescu tüntek ki. A mérkőzést Caicuc Leonard vezette.

## Az UFSR hivatalos közlése a sportjelvények titlamaról

A strajer-törvény tizenegyedik szakaszának követelményei szerint az UFSR az alábbiakat hozza a nyilvánosság tudomására: 1. Március elsejétől kezdődőleg tilos mindazon sportjelvények viselése, melyeket a Straja Tarii parancsnoksága jóvá nem hagyott. 2. A jelvényviselésre való feljegyzést a következő módon lehet elérni: a) A kerületi szövetségek kötelesek a jelvényekből három példányt az UFSR székhelyére küldeni, b) Az ország összes sportegylete egyenesen az UFSR címére (Bucuresti, Str. G. C. Cantacuzino No. 33) kell, hogy küldjék összes jelvényeket. Az érmekehez, jelvényekhez mellékelni kell egy folyamódványt, amelyben kérni kell a jelvény viselésének jóváhagyását és megjelölni a készítési évet, valamint megnevezni a jelvények példányszámát. A kérvényeket minél előbb be kell nyújtani a jelvényekkel együtt, hogy minél kedvezőbb elintézés nyerhessenek. Az UFSR felhívja a figyelmet arra, hogy törvénytelen és meg nem engedett jelvények viselése szigorú megtorló intézkedéseket von maga után.

## A nemzeti bajnokság állása a harmadik forduló előtt

1. Rapid	13 7 4 2 39:17 18
2. Venus	13 8 1 4 39:14 17
3. Sp. Studentesc	13 5 6 2 29:21 16
4. U. Tricolor	13 6 2 5 22:23 14
5. Ripensia	13 5 3 4 20:22 13
6. UDR	13 3 7 3 20:23 13
7. CAMT	12 5 3 4 19:23 13
8. Carpati	13 5 2 6 18:20 12
9. Gloria CFR	13 5 1 7 14:36 11
10. Juventus'	13 2 6 5 21:26 10
11. AMTE	12 5 - 7 16:23 10
12. Victoria	13 2 3 8 11:20 7

O Riggs, Amerika fedettpálya tenisz-bajnoka. Newyorkban játszották le az amerikai fedettpálya tenisz-bajnokságot, amelynek férfi egyesében a győzelmet Riggs, a tavalyi világbajnok szerezte meg. A döntőben 3:6, 6:1, 6:4, 2:6, 6:2 arányban győzött Mc Neil ellen.

## Készülődnek Budapesten a magyar—olasz kardcsapat-mérkőzésre

Budapest. A Terstvánszky emlékverseny kardcsapat-mérkőzést hétfőn bonyolítják le Budapesten a magyar és olasz kardvívó-csapatok és Budapesten tegnap válogató-versenyt rendeztek. Ezt nagy meglepetésre Bay Béla nyerte Kovács és Raiczó előtt és a verseny után összeállították a magyar csapatot, amely a következő: Bay BEAC, Kovács HTVK, Raiczó dr. BEAC, Gerevich MAC, Berczelly HTVK és Maszlay HTVK. Tartalékok: Pesthy MAC és Kőszeghy HTVK. A versenyt hétfőn délután 5 órakor kezdik meg és két óras küzdelem után rövid szünet következik, majd a második részre kerül a sor, amely körülbelül 9 órakor nyer befejezést. A zsűri elnöki tisztet a sokszoros német bajnok Casimir látja el négy német szavazó-zsűritag segítségével. Az olasz csapat az elpusztíthatatlan Marzi vezényletével szombaton érkezik meg Budapestre és a csapatban a kitünő fiatalok közül Masciotta, Perrenno stb. foglalnak helyet.



Előzze meg és kezelje a náthát, köhögést, hörghurutot egy doboz

**VALDA**  
PASZTILLA-val

## A Hercules nagyszabású birkozó- és ökölvívóversenye

Vasárnap a Iosif Vulcan uccai tornateremben délután fél 4 órai kezdettel tartja meg az agilis Hercules sportegyesület nagyszabású birkozó- és ökölvívó-versenyét, amelyen az egyesület teljes gárdája részt vesz. A szokatlanul hosszú tél alkalmat adott az egyesület kitünő birkozó-gárdájának, ökölvívóinak és súlyemelőinek hogy céltudatos edzéssel felkészüljenek és Budorizan Károly, az egyesület kitünő amatőr-edzője fáradságot nem kímélve nevelte a pompás anyagot képező fiatalokat, akik hatalmas fejlődésről tesznek majd tanubizonyságot. Remek mérkőzések várhatóak a Buzás, Budorizan, Petrányi, Kele összecsapásokból, de az ifjú „Hercules”-ek, úgy mint Takács, Nyársy, Mucsi I., Mucsi II. és Pap I. is kitünők. Kotroczó, Oarcea, Zauner, Dénes és Czapos küzdelmei szintén nagyszerűeknek ígérkeznek és komoly verseny várható a szépkivitelű érmekeért. Az ökölvívók a fiatal Híszem körül csoportosulnak és különösképpen a Kovács—Rotter mérkőzés tart nagy érdeklődésre számot. Elvezetes küzdelmeket hoznak a Kotroczó—Dassnek, Reithoffer—Formanek, Halbauer—Csillám párok mérkőzései is, a súlyemelőket pedig a népszerű Burai mesterrel az élen fogják bemutatni tudásukat. A szakszerű lebonyolítást Neuländer Endre, Pálffy János, Berkovits László, Drasztvi Nándor és Polászky József biztosítják és a rendkívül érdekesnek ígérkező versenyre a belépés díjtalan.

O A HTVK nyerte a magyar női törccsapat-bajnokságot, Budapesten tegnap bonyolították le a női törccsapat-bajnokságot, amelyet a HTVK női csapata nyert meg, miután a döntőben az UTE ellen 9:7 arányban győzött.

## Egymillió dollár kárt okozott a tüzvész Newyork egyik repülőterén

Newyorkból jelentik: Szerdán délután North Beach közelében, a La Guardia repülőterén tüz tört ki. Rövid idő leforgása alatt a repülőternek több fontos épülete lángokban állott. Ezt a repülőteret nemrégiben építették s Newyork legmodernebbül berendezett repülőtere volt, amelyet a város polgármesterének nevével kereszteltek el. A repülőter építési költsége 40 millió dollár volt. A tüzvész okozta kár meghaladja az egymillió dollárt. A tüzvész ügyében a hatóságok széleskörű vizsgálatot indítottak.

A reánk szakadt mérhetetlen fájdalomtól lesújtva, összetört szívvel jelentjük, hogy imádott anyánk, rajongva szeretett nagyanyánk, önfeláldozó testvérünk

## ÖZV. BRAUN FÜLÖPNÉ

szül. Fülöp Leonóra

életének 80. évében, e hó 7-én este 11 órakor, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Földi maradványait vasárnap, március 10-én délután 3 órakor helyezük Kisjenőn örök nyugalomra.

Vesztességünk pótolhatatlan, összetört lélekkel örökké siratjuk!

Arad, 1940. március 8-án.

Öz. Stauber Józsefné, Fülöp Adolf, fivére. Braun Béláné, meny. Braun Béla, gyermekel. Braun Judit és Mária, unokái. Fülöp Adolfné, sógoráné.



# KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

## A nemzetgazdasági minisztériumhoz beadásra kerülő kimutatásokhoz csatolni kell a március 4-iki árakról szóló táblázatot is

Az új árelőírési törvény végrehajtásával kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztérium ma rendelkezést adott ki. Mint ismeretes, a március 4-ikén megjelent új törvény 20. szakasza arra kötelezi az angrosszista ipari üzemeket és kereskedőket, hogy a törvény megjelenéséről számított husznapon belül kimutatást juttassanak el a nemzetgazdasági minisztériumhoz. Az új rendelkezés úgy intézkedik, hogy ehhez a kimutatáshoz az érdekelteknek csatolniuk kell egy táblázatot, amelyben feltüntetik az 1940. március 4-ikén érvényben volt árakat. Azokat, akik ezt a táblázatot nem készítik el, vagy a táblázatban hamis adatokat tüntetnek fel, az új törvény rendelkezéseinek figyelembevételével szigorúan megbüntetik.

Bucuresti-i jelentés arról számol be, hogy rövidesen, legkésőbb március 20-ig minisztertanácsi jegyzőkönyv jelenik meg, amely a fentemlített rendelet törvény értelmében megállapítja mindazokat az árucikkeket, amelyek nem tartoznak az új árelőírési törvény intézkedései alá. Ezek természetesen a juxta és a könnyen nélkülözhető cikkek sorából kerülnek ki. Ugyanez a minisztertanácsi jegyzőkönyv néhány olyan utmutatást is tartalmaz majd, amely a rendelet törvény helyes alkalmazásához feltétlenül szükséges.

Tekintettel arra, hogy rengeteg jelentés érkezik majd be a minisztériumba, úgy intézkedtek az Argus értesülése szerint, hogy cikkünkben fentemlített jelentéseket március 20-ig juttassák el a nemzetgazdasági minisztériumhoz és így módot nyújtsanak arra, hogy azokat március 24-ig osztályozzák.

## Az ipari és kereskedelmi cégek kötelezettségei a március 4-iki törvénnyel kapcsolatban

Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli az összes ipari és kereskedelmi cégekkel, hogy a termelés fokozásáról, valamint az ipari, mezőgazdasági és külföldről behozott árucikkek árának ellenőrzéséről szóló március 4-iki törvény értelmében azoknak az iparosoknak és kereskedőknek, akik a nem közszükségleti cikkek eljuttatásával és eladásával foglalkoznak, az alábbi kötelezettségeik vannak:

### Az iparvállalatok és nagykereskedők kötelezettségei

Az összes ipari vállalatok csak „vis maior” esetén szüntethetik be tevékenységüket, vagy csökkenthetik termelésüket a múlt évben elért színvonal alá. „Vis maior”-nak számít a tulajdonos elhunyt, valamint a vállalat elleni csőd megnyitása is.

A törvény megjelenéséről számított husznapon belül, tehát március 24-ig az összes iparvállalatok kötelesek a nemzetgazdasági minisztériumhoz nyilatkozatot beküldeni, melynek tartalmaznia kell:

1. Milyen nyersanyag-készlet felett rendelkezik.
2. Mennyi félgyártmánya és készgyártmánya van.
3. Mennyi nyersanyagra van szüksége a vállalat működéséhez az egész év folyamán.

Ezen bejelentésen kívül, melyet az iparvállalatoknak március 24-ig a miniszterhez kell beküldeniük, minden iparvállalat és minden nagykereskedő tartozik ugyancsak március 24-ig a helyi polgármesteri hivatalhoz nyilatkozatot beadni két példányban, melynek tartalmaznia kell:

- a) A birtokukban lévő árumennyiséget és annak beszerzési árát.
- b) Azon képviselőket, amelyekkel belföldi, vagy külföldi ipari és kereskedelmi vállalatok részéről rendelkeznek.

Az iparvállalatok és az összes nagykereskedők kötelesek ezenkívül minden hónap elején ugyancsak két példányban, a helyi polgármesteri hivatalhoz nyilatkozatot beadni a következő adatokkal:

1. Az ártajuk eladott árumennyisége, az árak feltüntetése, valamint a vásárlók címének közlése.
2. Jelentés a bevásárolt árukról, azok áráiról és a szállítók címéről.

### A nagy- és kiskereskedők kötelezettségei

A törvény kötelezi az összes kereskedőket arra, hogy elegendő mennyiségben ellássák magukat azokkal az árucikkeivel, amelyeket rendszerint forgalomba hoznak. Ezeket a cikkeket a törvény feltételei mellett bárkinek el kell adni. A szokásos szükségleteken felül árubeszerzést be kell jelenteni a városi, illetve községi előjárásokkal. Abban az esetben, ha ezt a bejelentést nem juttatják el az illetékes hatósághoz, a szükségleten felül árubeszerzést áruhámozásnak minősítik és büntetik.

Az üzletekben látható helyre ki kell függeszteni az áruk árát és a vevők kérésére a kereskedők kötelesek jegyzéket adni az eladott áru mennyiségéről és áráról. Ezek a jegyzékek nem használhatók fel számla helyett. A jegyzékek bélyeg-

nácsi jegyzőkönyv jelenik meg, amely a fentemlített rendelet törvény értelmében megállapítja mindazokat az árucikkeket, amelyek nem tartoznak az új árelőírési törvény intézkedései alá. Ezek természetesen a juxta és a könnyen nélkülözhető cikkek sorából kerülnek ki. Ugyanez a minisztertanácsi jegyzőkönyv néhány olyan utmutatást is tartalmaz majd, amely a rendelet törvény helyes alkalmazásához feltétlenül szükséges.

Tekintettel arra, hogy rengeteg jelentés érkezik majd be a minisztériumba, úgy intézkedtek az Argus értesülése szerint, hogy cikkünkben fentemlített jelentéseket március 20-ig juttassák el a nemzetgazdasági minisztériumhoz és így módot nyújtsanak arra, hogy azokat március 24-ig osztályozzák.

és repülőbélyeg mentesek. A kereskedők kötelesek az árukat beérkezésük után azonnal forgalomba hozni, kivéve azokat az eseteket, amikor az áruk csak bizonyos időben adhatók el.

A nemzetgazdasági minisztérium meg fogja állapítani az összes ipari, mezőgazdasági és külföldről behozott árucikkek árát. Amíg ez az ár megállapítás megőrténik, nem léphetők túl az 1940. március 4-ikén érvényben volt árak, a törvényben megállapított büntetés (5000—500.000 lelig terjedő pénzbírság) terhe mellett. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a mezőgazdasági és szállészeti cikkekre.

A közszükségleti cikkek forgalombahozatalára vonatkozólag továbbá is az 1939 november 18-iki árdragítási törvény rendelkezései maradnak hatályban. Azok a kereskedők tehát, akik úgy közszükségleti, mint egyéb cikkek eladásával foglalkoznak, tartoznak egy november 18-iki, mint a március 4-iki törvény rendelkezéseit betartani. Az adó-bizonyítványok kifüggesztésére vonatkozó rendelkezés csak a közszükségleti cikkeket forgalombahozó kereskedőkre vonatkozik.

**= ARAD KERESKEDŐIHEZ!** Az Aradi Kereskedelmi Testület tagjait és általánosságban Aradváros kereskedőit felkértem, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara által vasárnap d. e. 11 órára, egyesületünk nagytermébe összehívott, nyilvános előadó nagygyűlésre, amely legközelebbi napi érdekű kérdéseinket fogja megvilágítani, minél nagyobb számmal és a kijelölt idő előtt pontosan szíveskedjenek megjelenni. A napirendet a Kamara külön közölt meghívója tartalmazza. DOMÁN Sándor.

— Visszahelyezték állásába Pavel Grecut, az aradi Mezőgazdasági Kamara volt titkárát. A Monitorul Oficial március 6-iki keltezésű száma közli a földművelésügyi miniszter azon határozatát, amelynek értelmében visszavonják azt a határozatot, amelynek értelmében Pavel Grecut az aradi Mezőgazdasági Kamara volt titkárát felfüggesztették. Az ellene indult perben Pavel Grecut megerősen felmentették és erre való tekintettel a minisztérium visszahelyezte jogába, egyben pedig a temesvári mezőgazdasági felügyelőséghez osztotta be.

— A Lomási erdővásárlása. A Lomasi—Moroeni-konzern a Putna völgyében a román kincsért 26 millió lei értékű erdőanyagot vásárolt. Az erdőkitermelés rövidesen megkezdődik.

### „A kirakat rendezés alatt van”

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a körzetébe tartozó kereskedőket, hogy távolítsák el kirakataikból „A kirakat rendezés alatt van” (Vitrina sub aranjaré) szövegű cédulákat, amelyeket rosszhiszemű és tájékozatlan személyek tanácsára állandóan kirakataikban tartanak. Ha ennek a felhívásnak nem tennének eleget, súlyos kellemetlenségeknek teszik ki magukat, amelyek alól nem mentesülhetnek. Bármely kirakat 1-3 nap alatt átrendezhető, így tehát senki sem mentesülhet az alól, hogy a kirakatokban lévő árucikkekre a törvény rendelkezései értelmében azok árát felfüggeszti. Az tehát, hogy a kirakat állandóan „rendezés alatt van”, nem mentesít arra, ha valaki az árukat nem függeszti ki.

— A sorsjegyzetek és képviselők munkarendje. A munkaügyi minisztérium rendelkezése értelmében a jövőben a sorsjegyzetek és képviselők minden hónap 14-én és 17-én éjjel egy óráig tarthatnak nyitva, még akkor is, ha 14-ike, vagy 17-ike vasárnapra esik.

— Kivételes vásárvizum és díjmentes tartózkodási engedély a Budapesti Nemzetközi Vásár látogatói számára. A magyar kormány az 1940. évi Budapesti Nemzetközi Vásárt felkészíteni kívánó külföldi közönség utazásának megkönnyítése érdekében engedélyt adott arra, hogy a külföldön működő magyar követségek és konzulátusok saját hatáskörükben rövid úton adhasanak ki Magyarországra szóló beutazási engedélyt a vásárigazolvány alapján. A beutazási vizumért csupán a kezelési illeték (Pengő 2.50) fizetendő. A vizumot a vásárigazolvány alapján megkaphatják mindazok, akiknek Budapestre utazása gazdasági, vagy egyéb szempontból indokolt. A vizum 24 óra budapesti tartózkodásra jogosít. Aki ezen az időpontot túl Budapestem, illetve Magyarországon óhajt maradni, díjmentesen megkaphatja a tartózkodási engedélyt, ha a Budapestre történő érkezés első 24 óráján belül jelentkezik érte és pedig április 16-tól 25-ig a Külföldiek Ellenőrző Országos Központ hatóságánál (Budapest IX. Fővám-tér 3.), április 26-tól május 6-ig, tehát a vásár tartama alatt, a vásár területén működő kirendeltségnél. A tartózkodási engedély általában 12 napra szól, de indokolt esetekben hosszabb időre is kiadják.

Özv. csejthei Variassy Árpádné szül. Lachnitt Róza az alulírottak nevében is mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett leánya

## dr. NAGY ORBÁNNÉ

szül. csejthei Variassy Szeréna

f. hó 7-ikén, d. u. 3 órakor, életének 51-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Drága halottunk hült tetemét szombaton, március 9-én d. u. 4 órakor kezük az „Eternitatea” (felső) temető halottas csarnokából a rom. kath. egyház szertartásai szerint történt beszentelés után örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő orvászimise a meghaldogult lelki üdvéért f. hó 12-én délelőtt 10 órakor lesz a Minorita-atyák templomában bemutatva.

**Nyugodjék békében!**

Arad, 1940. március 7-én.

csejthei Variassy Ilona  
özv. gava dr. Gaál Jenőné  
szül. csejthei Variassy Lenke  
nagynénjei

dr. Jegessy Károlyné  
szül. csejthei Variassy Elza  
Variassy-Langer Rudolfné  
szül. csejthei Variassy Lili

csejthei Variassy József  
Scharfner Sándor  
unokatestvérei

# Legújabb jelentéseink:

## Olasz hajót bombázott egy német repülőgép

London. (Rador.) Az Amelia Lauro olasz gőzhajót egy német repülőgép megtámadta. A hajó gép által ledobott bomba tüzet okozott a hajón. A támadás Anglia keleti partjai közelében történt csütörtökről péntekre virradó éjszaka. Az égő gőzhajó legénységét sikerült megmentenie a Titania nevű hajónak. A matrózok kö-

zül hármát, akik súlyos égési sebeket szenvedtek, kórházba szállították. A hajó még mindég lángokban áll.

Az Amelia Lauro Newcastleből volt hazatérőben, ahol angol szenet rakodott, amelyet Olaszországba kellett volna szállítania.

### Róma jelenti:

## Néhány órája szünetel a finn-orosz harci tevékenység

Allítólag Mannerheim tábornagy is Stockholmba érkezett  
Valószínűleg fegyverszünet jön létre Helsinki és Moszkva között

Stockholmból jelentik: A svéd fővárosban már olyan méreteket öltött annak a híre, hogy az északi hadviselő államok között svéd közvetítéssel tárgyalások folynak a béke helyreállítására, hogy a svéd hatóságok kénytelenek voltak megszakítani a külfölddel a távbeszélő összeköttetést. Csütörtök délután négy óra óta nem lehet összeköttetést kapni Stockholm-mal.

Tokiói jelentések szerint a japán lapok is foglalkoznak a finn-orosz béketárgyalások hírével és a japán sajtó annak a véleményének ad kifejezést, hogy Helsinki elfogadja Moszkva ajánlatát, mert a megígért angol-francia támogatás még mindig kétséges. (Rador)

Milánóból jelentik: A Corriere della Sera stockholmi tudósítója jelenti: Elterjedt hírek szerint néhány órája szünetelnek a finn-orosz ellenségeskedések. Egyelőre nagy fenntartással továbbított hírek szerint rövidesen hivatalosan is bejelentik, hogy a harci tevékenységben szünet állt be. A béketárgyalások sikere esetén következik be a fegyverszünet és ezt a hírt szerint, Viipuri városában kötnék meg, amelyet megszállnak az orosz csapatok. (Rador)

Páris. (Rador.) A Stefani-iroda jelentése szerint az orosz- finn meg egyezések előtt kilátás van arra, hogy fegyverszünetet kötnek.

Párisban egyébként egyre határozottabb formákat ölt az a kívánság, hogy meg kell segíteni Finnországot. Hivatalos körök mai nyilatkozata szerint, ha Finnország segítséget kér, akkor Anglia és Franciaország elhatározott csendéka sokkal erőteljesebben megsegíteni, mint azt eddig tette.

Annnyit leszögeznek, hogy a helsinki kormány mostanra nem állott elő a szövetségesek kormányaihoz hasonló természetű kéréssel.

Stockholm (Rador.) A Reuter-iroda jelenti, hogy Finnország és Oroszország között folyó megbeszélések pénteken nem Stockholmban, hanem másutt történtek meg.

Stockholm. A Német Távirati Iroda jelenti, hogy

Mannerheim tábornagy a finn hadsereg főparancsnoka pénteken délelőtt Stockholmba érkezett. Ugyancsak Stockholmból jelentik, hogy Ritt miniszterelnök és Paasikivi Stockholmba érkeztek. (Rador)

Helsinki. (Rador.) A Havas sajtótudósító iroda munkatársának közlése szerint Mannerheim tábornagy felgyógyult. A Stockholmban megkezdődött békekötési lehetőségeinek megvitatása alatt is a helyén maradt és nem távozott el Finnországból. A finn bizottság egyébként két nappal ezelőtt utazott el Finnországból. A bizottság tagjai között van Paasikivi, aki 1939. októberében részt vett a moszkvai tárgyalásokon is, valamint Vaino volt miniszter is. A finn bizottság jelenleg Stockholmban tartózkodik.

A londoni Reuter-ügynökség helsinki hírei szerint Mannerheim tábornagy néhány napon át beteg volt és egyelőre még ma sem hagyhatja el betegszobáját. Mindamellet

tegnap hosszabb tárgyalást folytatott a helsinki francia megbízottal.

Ugy tudják különben a semleges katonai körökben is, hogy Viipuri helyzete komoly, de nem reménytelen. A finn csapatok három napon keresztül visszavertek minden orosz támadást, amelyet a város ellen intéztek. Hangsúlyozzák katonai körökben, hogy a karéliai földszorosan a helyzet változatlan.

## Nem újították meg a francia-orosz kereskedelmi szerződést

Páris. (Rador.) A hivatalos lapban közlemény jelent meg, mely figyelmezteti azokat az importőröket, akik orosz származású áruk behozatalával foglalkoznak, hogy a francia-szovjet kereskedelmi egyezmény lejárt és nem újították meg. Március 15-től kezdve az orosz árukra, kivéve a petróleumtermékeket, az érvényben lévő vám-tarifákat alkalmazzák.

## Rádió műsor

— Romániai Árszámítás. —

### Magyarnyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv. hull.) 18.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 19.50: Radio-Románia 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és 31 m röv. hull.) 21.18: Róma II (244.3 m.) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261 m) és rövidhullám GSA (48.50 m.) GRX (30.96 m.) 22.15: Reichsender Böhmen 23.45: Pozsony 23.45: Belgrád (437.2 m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztercebánya 23.45: Toulouse (328.6 m) és Strasbourg (349.3 méter)

### SZOMBAT, MÁRCIUS 9.

Bucuresti. Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizátlásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Román népzene lemezek. 13: Petrica Motoiu zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. Alex. Grozuta énekszámával. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országőr szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Drámai és filmkrónika. 19.17: Régi vallásos zene lemezekről. 19.55: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 20.05: Const. Noice előadása a szerencsés emberről. 20.20: Rodica Buior vidám népdalokat énekel. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta. 21.15: A Katonai Iskola Körösének énekkara. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.25: A zene folytatása. 23: Nagy énekesek lemezei. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Lakatos Flóris és fia cigányzenekara muzsikál. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizátlásjelentés. 14.30: Szórakoztató művészlemez. 15.30: Hírek. 17.15: Utazás a terített asztal körül. T. Monostory Margit előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Gáty István mélyhegedűn játszik. zongorakísérettel. 18.45: A rádió postája. 19.15: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Vivaldi-Bach: A-moll, versenymű, négy zongorára és vonószzenekarra. Hanglemez. 20.40: A finn Mannerheim-vonalon keresztül. Felolvasás. 21.05: Közvetítés a Fővárosi Operettszínházról. „Handa-banda”. 22.15: Hírek. 23.45: Időjárásjelentés, hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.25: A régi stílusú alföldi népdalok citerán, dalolva és tekerőn. Felolvasás. 21: Hírek. 21.25: Zenekari művek hanglemezről. 22.35: Időjárásjelentés.

## Hirdessen az Aradi Közlönyben

## APRÓHIRDETÉSEK

A 69004. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetők ára a következő módon állapítottuk meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A leu rendelet értelmében az apróhirdetők ára előre fizetendő

### ELLÁTÁS

Koresek idősebb uriember részére lakást teljes ellátással, ort. kóser helyen. Cimeket „Otthon” jellegre a kiadóba. 1147

### ALKALMAZÁST NYER

Gépirót, vagy gépirónót keresek ügyvédi irodámba. Teljesen gyakorlott, románul jól tudó jelentkezőktől írásbeli ajánlatot kérek. Dr. Parecz Béla ügyvéd, Str. Consistorului 2. 1159

Háromtagú család keres egy gyermek-szerető nőt, ki a háztartás vezetését vállalja. Érdeklődni: Str. Nicu Filipescu 9., földszint, jobbra. 1154

Középkorú, rendes nőt keres házvezetőnőnek magános férfit. Cim a kiadóban. 1129

Perfekt inast és szakácsnőt, lehetőleg házaspár, vagy szakácsnőt és szobalányt azonnali belépésre keresek. Csakis elsőrangú bizonyítványokkal rendelkezők jelentkezzenek. Cim a kiadóban. 1116

### LAKÁS

Kiadó a központban butorozatlan szobában, irodának is alkalmas. Str. Sublotenentă Teodoroiu 3., apart. 3. 1149

Szép, háromszobás újonnan festett, modern lakás kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 50. 1125

### VÉTEL - ELADÁS

Eladó daráló, motorral, 36 colos kőjarrat, 1 forgó kő, balanc, szijvezető, függő csapágyak, szakító mágnes. Sztarek. Macea, jud. Arad. 1150

Jóállapotban levő gyermekkosci megvételre keresek. Cimeket a kiadóba. 1157

Csukott Ford-autó és 4 éves aratógép eladó. Arad, Bul. Carol 36. 1140

Varrógépet, jóállapotban levőt keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

Eladó: transzmisszió, csiszolóállvány, tengellyel, 3 HP villanymotor, 3x380 függönyök és képek és német technikai könyvek V Hammer si Fiul, Piata Avram Iancu 5-6. 1120

### Radio, varrógép,

patofon, harmonika, férfiruhák, Omega zseborák, női és férfi kerékpár, irásztal, cipész és szabó varrógépek olcsón eladó. Strada Surore nr 1, a zsidó templom mellett. — Vesszek egy használt gyermekkosci. 10/8

### ÜZLET

16 éve fennálló cukorkalélet más vállalkozás miatt azonnal átadó. Cim: bonboneria Tosca, Bul. Regele Ferdinand 31. 1152

### KÜLÖNFÉLEK

Elveszett egy nigrisszínű macska Magtálaló juttassa el: Str. Cantacuzino 19. Jutalom: 500 lei. 1153

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, dísháló modern ebédő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai íróasztal, írógépek, Piano, rövid, keresztúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Vesszünk teljes lakásberendezést, ékszereket, Zs. logköcsönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón hozszabbitsunk. Tempo bizományi üzlet, Fischer Eliz-palota.

**PUHA ÓLMOT VESSZÜNK** Cim a kiadóban